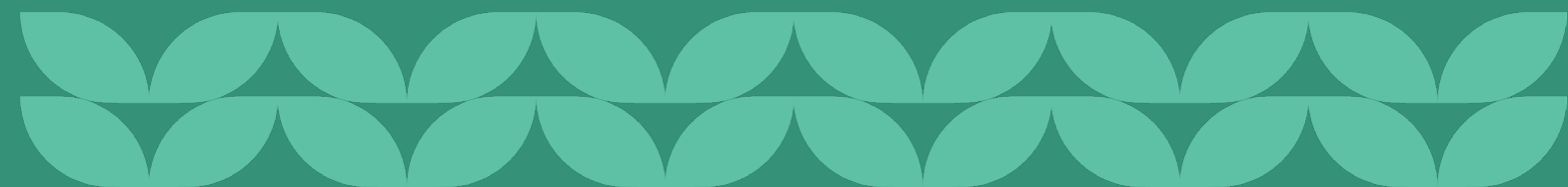

Resurssiviisauden seurantaraportti 2024

Järvenpään kaupunki 2025

Sisällys

Alkusanat	3
Johdanto	4
Resurssiviisauden tiekartan teemat ja tavoitteet	5
Tavoitetilat 2030	6
<i>Kaupunkirakenne ja liikkuminen</i>	<i>6</i>
<i>Ympäristön tila</i>	<i>6</i>
<i>Energia, materiaalit ja kulutus</i>	<i>6</i>
<i>Tietoisuus ja yhteistyö</i>	<i>6</i>
Tilannekatsaus resurssiviisaustavoitteiden edistymiseen	7
<i>Alueelliset kasvihuonekaasupäästöt</i>	<i>7</i>
<i>Päästölähteet</i>	<i>9</i>
<i>Huomioita CO2-raportin laskennasta</i>	<i>9</i>
<i>Suomen ympäristökeskuksen laskemat käyttöperusteiset kasvihuonekaasupäästöt</i>	<i>10</i>
Kestävän kulutuksen kaupunki 2050	10
<i>Järvenpään kulutuksen päästöt</i>	<i>10</i>
Tiekartan ja toimenpiteiden eteneminen	12
Kaupunkirakenne ja liikkuminen	13
Energia, materiaalit ja kulutus	21
Ympäristön tila	30
Tietoisuus ja yhteistyö	37
Kaupungin johtoryhmän vuonna 2024 linjaamien jatkotoimenpiteiden eteneminen	44
Johtopäätökset ja jatkotoimet	45
Jatkotoimenpiteet vuonna 2025	45
Liitteet	46
Kaupunkikehityksen palvelualue	47
Opetuksen ja kasvatuksen palvelualue	48
Hyvinvoinnin palvelualue	49
Konsernipalvelut ja tilaomistus	50
Kaikkien toimenpiteiden eteneminen	51

Alkusanat

Järvenpäässä edistetään päästöjen ja jätteiden vähentämistä sekä kulutuksen kohtuullistamista. Vuodesta 2019 lähtien tätä työtä ovat ohjanneet kaupunginvaltuuston asettamat tavoitteet saavuttaa hiilineutraalius vuoteen 2035 mennessä, ja olla päästötön, jätteenoton ja kestävän kulutuksen kaupunki viimeistään vuonna 2050.

Järvenpää on vetovoimainen järvenrantakaupunki, josta on sujuvat ja nopeat yhteydet pääkaupunkiseudulle ja palvelut löytyvät läheltä asukkaita. Täältä löytyvät erinomaiset puitteet ulkoilulle ja harrastamiselle, sekä rikas kulttuurihistoria ja -tarjonta. On monta hyvää syytä, miksi niin nykyiset kuin uudet asukkaat valitsevat juuri Järvenpään kotikaupungikseen. On tärkeää, että kaupungin kasvu tapahtuu resurssiviisaasti kaupungin strategiset tavoitteet huomioiden.

Kuluneiden vuosien aikana monia resurssiviisautta edistäviä toimintatapoja ja ratkaisuja on kokeiltu ja pilotoitu, otettu käyttöön sekä vakiinnutettu osaksi

normaalia toimintaa kaupungin palvelualueilla ja yhteistyössä muiden toimijoiden, kuten yritysten ja asukkaiden kanssa.

Resurssiviisaustavoitteiden saavuttaminen edellyttää jatkossakin pitkäjänteistä työtä ja vaikuttavia ja tehokkaita ratkaisuja. Ilmastotavoitteen saavuttamiseksi esimerkiksi laadittavien kaavojen ja suunniteltavien rakennusten tulee olla hiilineutraaleja. Lisäksi kiertotalouden toimintamallien tulee tulla vahvemmin osaksi kaikkea rakentamista sekä erilaisia hankintoja. Ympäristöä säästävillä ratkaisuilla puolestaan vaalitaan luontoa ja edistetään hyvinvointia. Myös kaupunkilaisten hyvinvointiin liittyy ympäristötekijöiden huomioimista ja resurssiviisaita ratkaisuja, joita yhteensovitetään kaupungin strategisten linjausten mukaisesti.

*Mikko Autere
Kaupunkikehitysjohtaja*

Kuva: Kapina Oy

Johdanto

Järvenpään tavoitteena on olla hiilineutraali viimeistään vuoteen 2035 mennessä ja päästötön, jätteen ja kestävän kulutuksen kaupunki viimeistään vuonna 2050. Resurssiviisas Järvenpää -tiekartta laadittiin viitoittamaan tietä kohti näitä tavoitteita.

Tiekartta hyväksyttiin Järvenpään kaupunginvaltuustossa vuonna 2019. Tavoitteiden jalkauttamiseksi palvelualueille ja konsernipalveluihin laadittiin toimeenpanoa tarkentavat toteutussuunnitelmat vuosina 2020 ja 2021. Myös Mestariasunnot ja Mestaritoiminta laativat yhteisen resurssiviisauden tiekarttansa, joka valmistui vuonna 2022.

Resurssiviisauden tiekartan mukaisten toimenpiteiden eteneminen on Järvenpäästrategian 2030 kaupunginvaltuustoon nähden sitova tavoite. Resurssiviisauden ja hiilineutraaliuden tavoitteet näkyvät strategiassa myös linjauksissa, joiden mukaan kaupungin toiminta on ympäristön näkökulmasta kestävää ja vaikuttavaa, ja teemme vastuullisia päätöksiä ja investointeja tulevaisuuteen.

Resurssiviisauden kannalta keskeisiä valtuuston nähden sitovia tavoitteita ovat myös vähäpäästöisen rakentamisen ja liikkumisen edistäminen elinkaari huomioiden sekä ympäristöystävällisen teknologian ja energian hyödyntäminen. Lisäksi tavoitteena on, että Tuusulanjärven veden laatu olisi hyvä vuoteen 2030 mennessä.

Järvenpään kaupungissa käynnistettiin loppuvuodesta 2024 strategisen ohjelmatyön uudistus. Työn keskiössä on ollut tarkastella strategisia suunnitelmia ja ohjelmia kokonaisuutena siten, että jatkossa hyvinvointiin ja turvallisuuteen liittyvät suunnitel-

mat muodostaisivat yhden kokonaisuuden. Resurssiviisas Järvenpää -tiekartta on yksi tarkastelluista ohjelmista. Uudistuksessa on tavoitteena myös päivittää strategiset ohjelman kaupunkistrategian mukaisiksi.

Ohjelmatyön uudistuksen valmistelussa aiemmin asetetut resurssiviisauden tavoitteet säilytettiin ennallaan. Kestävälle kulutukselle sekä jätteettömyydelle lisättiin ilmastotavoitteiden tavoin välitavoitteet vuodelle 2035. Neljänneksi tavoitteeksi nostettiin arvokkaiden luontokohteiden turvaaminen, sillä tarve vaalia luontoarvoja on tunnistettu niin kaupunkiorganisaatiossa, asukkaiden toiveissa kuin kesällä 2024 jätetyssä valtuustoaloitteessa LU-MO-ohjelman laatimisesta. Hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelma 2026-2029 etenee päätöksentekoon keväällä 2025.

Vuosittaisessa resurssiviisauden seurantaraportissa kuvataan ensin kehitystä kohti resurssiviisauden tavoitteita tarkastelemalla alueellisia ja kulutuksen kasvihuonekaasupäästöjä. Sen jälkeen kerrotaan tiekartan ja toimenpiteiden etenemistä teemoittain havainnollistavien esimerkkien ja kehitystä kuvaavien mittareiden avulla. Lopuksi esitellään johtopäätökset ja jatkotoimet.

Seurantaraportin tiedot toimien edistymisestä on koottu yhdessä kaupungin asiantuntijoiden kanssa Ympäristövahti-työkalua apuna käyttäen. Resurssiviisauden toimenpiteiden tarkempia kuvauksia, niihin liittyviä tehtäviä sekä toimenpiteiden etenemistä ja mittareiden kehitystä voi tarkastella ajantasaisesti [Ympäristövahti-palvelussa](#).

Resurssiviisauden tiekartan teemat ja tavoitteet

Järvenpään tavoitteena on olla hiilineutraali viimeistään vuonna 2035 sekä päästötön, jätteen ja kestävän kulutuksen kaupunki vuoteen 2050 mennessä.

Järvenpään hiilineutraaliustavoite vuoteen 2035 mennessä tarkoittaa, että alueellisia kasvihuonekaasupäästöjä vähennetään vähintään 80 % vuoden 1990 tasosta ja jäljelle jäävät päästöt kompensoidaan esimerkiksi lisäämällä kaupungin alueen hiilinieluja. Päästöttömyys vuoteen 2050 mennessä edellyttää päästövähennystoimia myös hiilineutraaliustavoitteen saavuttamisen jälkeen.

Kestävä kulutus tarkoittaa sitä, että luonnonvaroja kulutetaan maapallon kantokyvyn rajoissa. Keski-Euroopan kulutustaso tällä hetkellä on noin nelinkertainen globaalisti kestävään tasoon verrattuna. Jätteettömyyden tavoite tarkoittaa sitä,

että jätettä syntyy merkittävästi vähemmän, ja että lähes kaikki lajitellut jättemateriaalit hyötykäytetään uusissa käyttötarkoituksissa. Kiertotalouden mukainen toiminta, jossa kulutetaan vähemmän, tuotteet ovat pitkäikäisiä ja niitä korjataan ja uudelleenkäytetään sekä materiaalit kiertävät, on keskeistä sekä kestävän kulutuksen että jätteettömyyden tavoitteiden saavuttamisen kannalta.

Resurssiviisas Järvenpää -tiekartassa tavoitteita lähestytään neljän teeman kautta. Teemat ovat kaupunkirakenne ja liikkuminen; energia, materiaalit ja kulutus; ympäristön tila sekä tietoisuus ja yhteistyö. Jokaiselle teemalle on laadittu tavoitetilat, jotka kuvaavat ja konkretisoivat sitä, millainen lähes hiilineutraalin Järvenpään tulisi olla vuonna 2030 matkalla päästöttömyyteen, kestävään kuluttamiseen ja jätteettömyyteen.

Tavoitetilat 2030

Kaupunkirakenne ja liikkuminen

- Järvenpää on yhdyskuntarakenteeltaan eheä ja raideliikenteeseen vahvasti tukeutuva seudullinen kaupunkikeskus.
- Liikkuminen on vähäpäästöistä ja perustuu älykkääseen liikennejärjestelmään. Järvenpää on aito pyöräilykaupunki.
- Liikkumista tukeva, esteetön, viihtyisä ja turvallinen kaupunkiympäristö edistää asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä.
- Järvenpäässä on laaja ja yhtenäinen viheralueverkosto. Virkistysalueet ovat kaikkien asukkaiden helposti saavutettavissa.
- Kaupungin infrastruktuuri suunnitellaan, toteutetaan ja ylläpidetään resurssiviisaasti energia- ja materiaalitehokkuutta edistään.

Energia, materiaalit ja kulutus

- Järvenpää on energiatehokkuuden edelläkävijä.
- Energiantuotanto on fossiilitonta ja hiili-neutraalia. Uudisrakennukset toteutetaan uusiutuvia energialähteitä hyödyntäen. Vähähiiliset lämmitysratkaisut ovat merkittävältä osin korvanneet öljylämmityksen.
- Järvenpäässä toimitaan kiertotalouden periaatteiden mukaisesti.
- Kaupungin hankinnat ja investoinnit edistävät kestävä kehitystä.
- Ruokatuotantoketju on kestävä.

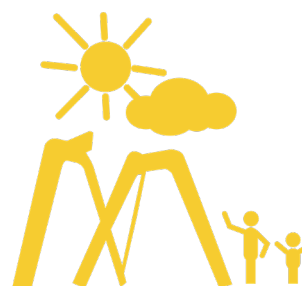
Ympäristön tila

- Järvenpää on ilmastokestävä kaupunki.
- Tuusulanjärven sekä pienvesien ja pohjavesien tila on hyvä. Tuusulanjärvi on kaupunki- ja luonnonympäristön ydin.
- Luonnon monimuotoisuuden säilymiseen panostetaan ja elinvoimainen kaupunkiluonto on turvattu.
- Ilmanlaatu on koko kaupunkialueella hyvä. Asukkaat eivät altistu pitkäkestoiselle ympäristömelulle.

Tietoisuus ja yhteistyö

- Järvenpään kaupunki tunnetaan resurssiviisaana toimijana. Kaupunki toimii esimerkkinä ilmasto- ja ympäristötyössä.
- Resurssiviisaustavoitteet saavutetaan yhdessä.
- Ympäristöteot ovat luonteva osa kaikkien arkea. Ilmastoviisas asuminen ja liikkuminen on helppoa.

Tilannekatsaus resurssiviisaustavoitteiden edistymiseen

Hiilineutraali 2035 ja päästötön 2050

Järvenpään ilmastotavoitteiden vertailuvuodeksi on asetettu 1990, jolloin päästöt olivat tavoitteen asettamishetkellä saatavilla olleen tiedon mukaan 200 kt CO₂-ekvivalenttia. Näin ollen hiilineutraalius edellyttää, että vuonna 2035 alueelliset päästöt ovat enintään 40 kt CO₂-ekv ja nämä jäljelle jäävät päästöt kompensoidaan.

Päästöjä voidaan kompensoida esimerkiksi hiilinielujen avulla. Kasvillisuus, erityisesti puut, toimivat hiilinieluina, kun ne sitovat ilmakehästä hiiltä ja varastoivat sitä. Myös maaperään varastoituu hiiltä. Järvenpään maankäytön muutoksen ilmastovaiikutuksista tai Järvenpään hiilivarastojen ja -nielujen nykytilasta tai suuruudesta ei ole tällä hetkellä saatavissa tietoa. Maankäytön muutokset ovat keskeisiä ilmastotavoitteiden kannalta, sillä ne vaikuttavat päästöjen lisäksi hiilivarastoihin ja -nieluihin. Tietoa tarvitaan jatkossa, jotta saadaan parempi kuva tarvittavista toimista hiilineutraaliustavoitteen saavuttamiseksi.

Järvenpään ilmastotavoitteiden seurannassa tarkastellaan alueellisten päästöjen lisäksi käyttöperäisiä ja kulutuksesta aiheutuvia kasvihuonekaasupäästöjä. Nämä eri laskentatavat täydentävät toisiaan, jolloin niitä kaikkia tarkastelemalla saadaan mahdollisimman kattava kuva Järvenpään päästöistä.

Alueelliset kasvihuonekaasupäästöt

Järvenpään alueelliset kasvihuonekaasupäästöt ilman teollisuutta olivat 92,5 kt CO₂-ekv vuonna 2023 ja ennakkotiedon mukaan 89,3 kt CO₂-ekv vuonna 2024. Vuonna 2023 päästöt laskivat 6,8 % vuoteen 2022 verrattuna ja vuonna 2024 ennakkotiedon mukaan 3,5 % vuoteen 2023 verrattuna ([Järvenpään CO2-raportti 2025, Sitowise](#)).

Mikä CO₂-ekvivalentti?

Eri kasvihuonekaasut, kuten hiilidioksidi, metaani ja typpioksiduuli lämmittävät ilmakehää eri voimakkuuksilla. CO₂-ekvivalentin avulla voidaan ilmoittaa eri kasvihuonekaasujen päästöt yhtenä lukuna, jossa eri kasvihuonekaasujen vaikutukset ilmaston lämpenemiseen on yhteismitallistettu kertoimien avulla.

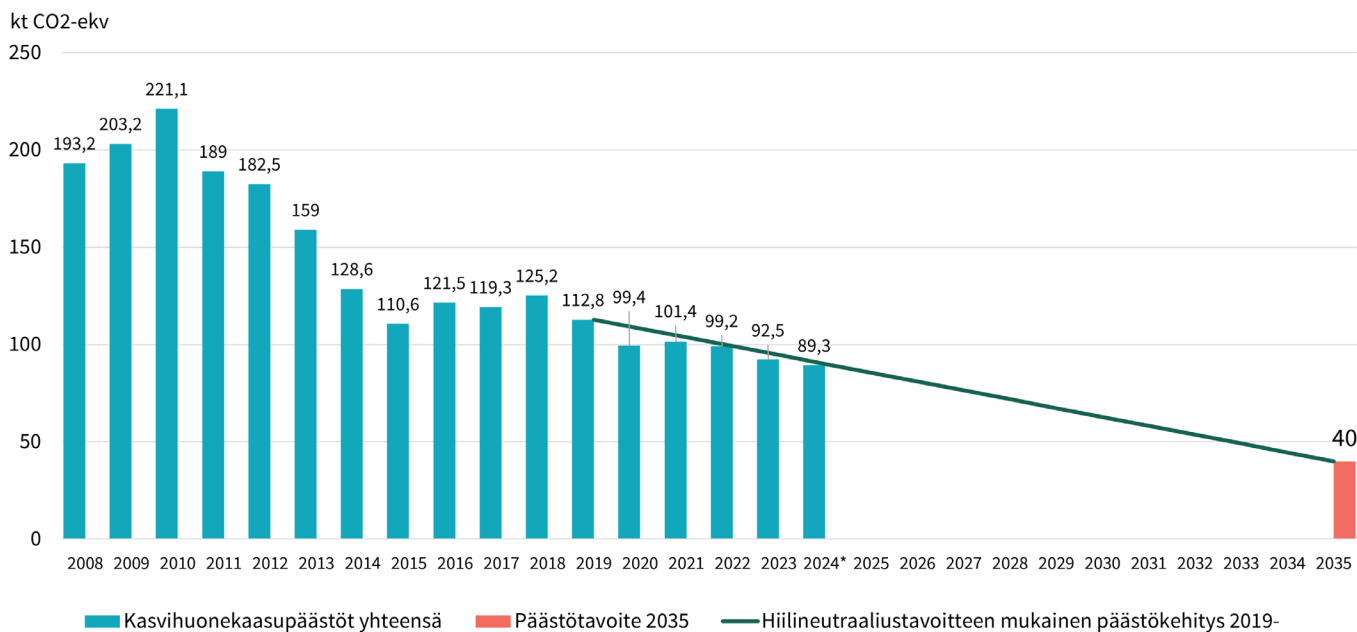
Järvenpään alueelliset päästöt ilman teollisuutta olivat 92,5 kt CO₂-ekv vuonna 2023 ja ennakkotiedon mukaan 89,3 kt CO₂-ekv vuonna 2024.

CO₂-raportissa tarkastellaan kuluttajien sähkönkulutuksesta, rakennusten lämmityksestä, tieliikenteestä, maataloudesta sekä jätehuollosta aiheutuvia päästöjä. Sähkön- ja kaukolämmön kulutuksesta sekä liikenteestä johtuvan energiankulutuksen päästöjä tarkastellaan kunnan alueella tapahtuvan kulutuksen perusteella. Maatalouden päästöt ovat Järvenpään alueella tapahtuvan tuotannon päästöjä ja jätteiden käsittelyn päästöt huomioidaan jätteen syntipaikan perusteella. Teollisuuden sähkönkulutus ilmoitetaan CO₂-raportissa erikseen.

Järvenpään päästökehitys on CO₂-raportin mukaan ollut viime vuosina tasaista (kaavio 1). Päästökehitys on ollut pääsääntöisesti hiilineutraaliustavoitteen mukaista sen jälkeen, kun tavoite asetettiin vuonna 2019. Päästöjen pienenemiseen tarkastelujaksolla (2008–2024) on vaikuttanut erityisesti sähkön päästökertoimen pieneneminen ja kaukolämmön päästöjen pieneneminen, joissa suuret päästövähennysmahdollisuudet on hyödynnetty (ks. kaavio 3).

Järvenpään alueelliset päästöt laskivat 6,8 % vuonna 2023 vuoteen 2022 verrattuna, ja ennakkotiedon mukaan 3,5 % vuonna 2024 vuoteen 2023 verrattuna.

Järvenpään kasvihuonekaasupäästöjen kehitys 2008–2024* ja päästötavoite 2035

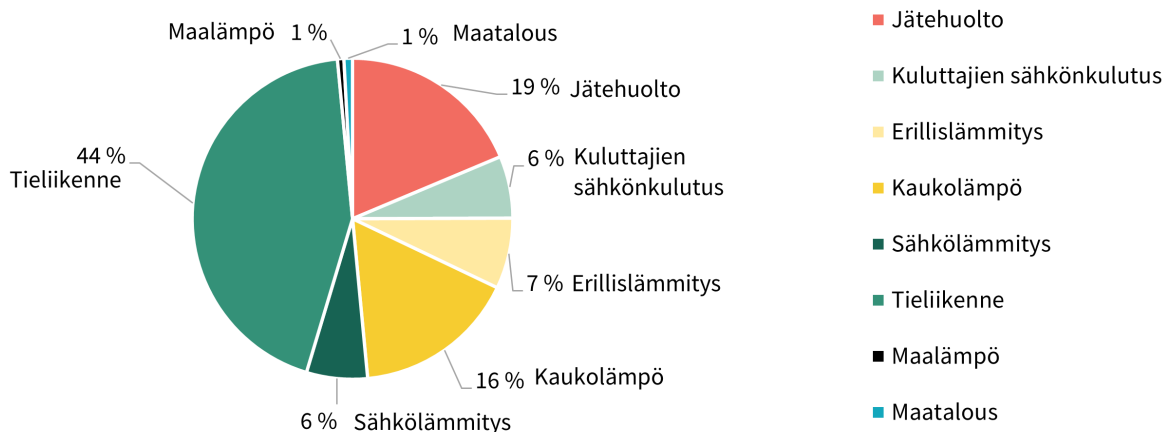
Kaavio 1. Järvenpään alueellisten kasvihuonekaasupäästöjen kehitys 2008–2024 ilman teollisuuden päästöjä ja hiilineutraaliustavoitteen mukainen päästötavoite 40 kt CO₂-ekv vuodelle 2035. Vuoden 2024 päästötiedot ovat ennakkotietoja. Tiedot perustuvat Järvenpään CO₂-raporttiin 2025.

Vuonna 2024 päästöt ovat ennakkotiedon mukaan vähentyneet 55 % vertailuvuoteen 1990 nähden. Nykyiset päästöt tulisi siis yli puolittaa hiilineutraaliustavoitteen saavuttamiseksi. Jatkossa päästöjä tulisi vähentää vähintään 4,5 kt CO₂-ekv eli 7 % vuodessa, kun päästövähennystarve jaetaan tasaisesti tuleville vuosille 2025–2035 (kaavio 1). Tavoitteen saavuttaminen edellyttää jatkuvia ja tehokkaita päästövähennystoimia muun muassa tieliikenteen ja erillislämmityksen päästöjen vähentämiseksi.

Tavoitteen saavuttaminen edellyttää jatkuvia ja tehokkaita päästövähennystoimia muun muassa tieliikenteen ja erillislämmityksen päästöjen vähentämiseksi.

Järvenpään asukaskohtaiset alueelliset päästöt ilman teollisuutta olivat 2,0 t CO₂-ekv vuonna 2023. Kaikkien laskentaan osallistuneiden kuntien keskimääräiset asukaskohtaiset alueelliset päästöt il-

Järvenpään kasvihuonekaasupäästöjen jakauma päästölähteittäin vuonna 2023 (ilman teollisuuden päästöjä)

Kaavio 2. Järvenpään kasvihuonekaasupäästöjakauma päästölähteittäin ilman teollisuutta vuonna 2023. Tiedot perustuvat Järvenpään CO₂-raporttiin 2025.

man teollisuutta olivat 4,7 t CO₂-ekv ja vaihteluväli oli 1,5–20,6 t CO₂-ekv vuonna 2023. Asukaskohtaiset päästöt ovat Järvenpäässä CO₂-raportin kuntien keskimääräisiä päästöjä alhaisemmat sähkönkulutuksen, maatalouden, lämmityksen ja tieliikenteen osalta. Sähkönkulutukseen vaikuttaa erityisesti loma-asuntojen, työpaikkojen ja naapurikunnille tarjottujen palveluiden määrä.

Päästölähteet

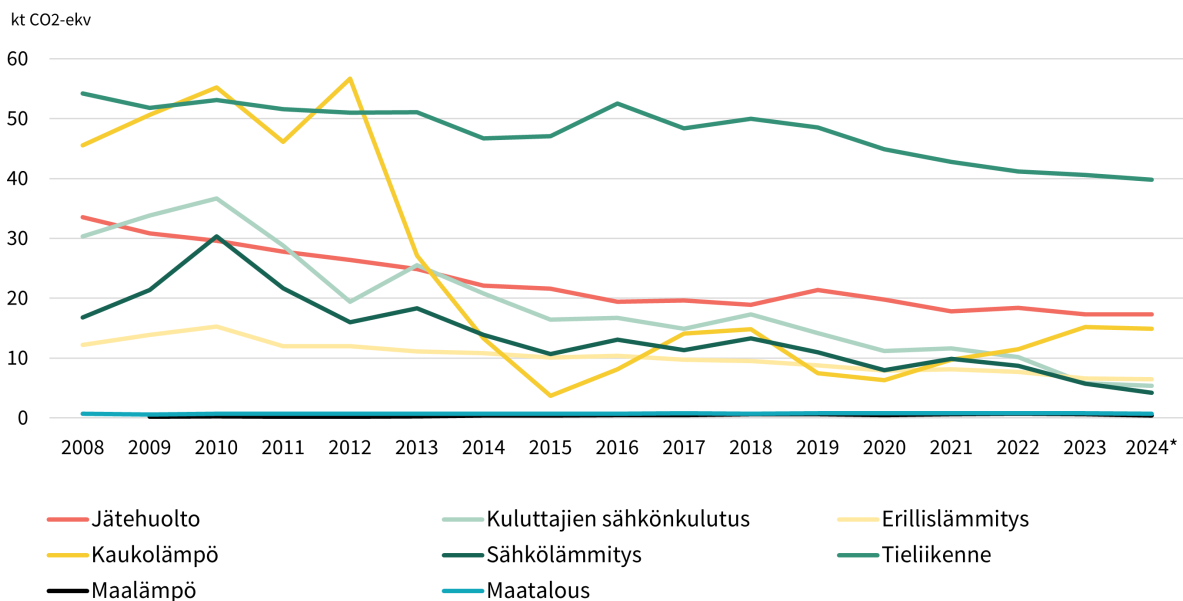
Vuonna 2023 tieliikenne oli viime vuosien tapaan Järvenpään suurin yksittäinen päästölähde 44 % osuudella alueellisista päästöistä (kaavio 2). CO₂-raportin laskennassa tieliikenteen päästöihin sisältyy sekä kaupungin sisäinen liikenne että läpikulkuliikenne. Läpikulkuliikennettä tapahtuu erityisesti Väyläviraston hallinnoimilla maanteilla, joilla syntyvät päästöt kattoivat Järvenpään alueellisista tieliikenteen päästöistä noin puolet ja 22 % kokonaispäästöistä. CO₂-raportissa ei kuitenkaan eritel-

lä sitä, kuinka suuri osuus Väyläviraston hallinnoimien teiden liikenteestä on läpikulkuliikennettä.

Lämmitys oli toiseksi suurin päästölähde vuonna 2023 30 % osuudella alueellisista päästöistä (kaavio 2). Lämmityksen päästöihin pyritään vaikuttamaan erityisesti kannustamalla öljylämmityksestä luopumiseen. Järvenpään kaukolämmön tuottaa [Tuusulanjärven lämpö](#), jonka tuottamasta lämmöstä 71 % tuotettiin bioenergialla, 18 % kierrätyspolttoaineilla ja 11 % uusiutumattomilla energialähteillä (1 % maakaasulla ja 10 % turpeella) vuonna 2023.

Jätehuollon päästöt muodostivat alueellisista päästöistä lähes viidenneksen (19 %) vuonna 2023. Päästöjä muodostuu jäteveden käsittelystä, laitospoistoinnista sekä kaatopaikkasijoituksesta. Jätteiden polttamisesta syntyneet päästöt sisältyvät kaukolämmön päästöihin. Jätehuollon metaanipäästöihin voidaan vaikuttaa lajittelemalla biojätteet erikseen kuivajätteestä tai kompostoimalla ne.

Järvenpään kasvihuonekaasupäästöjen kehitys päästölähteittäin 2008–2024*

Kaavio 3. Järvenpään alueellisten kasvihuonekaasupäästöjen kehitys 2008–2024 ilman teollisuuden päästöjä päästölähteittäin. Vuoden 2024 päästötiedot ovat ennakkotietoja. Tiedot perustuvat Järvenpään CO₂-raporttiin 2025.

Huomioita CO₂-raportin laskennasta

CO₂-raportin alueelliseen päästölaskentaan eivät sisälly kaikki Järvenpäässä syntyvät päästöt, eivät-
kä kaikki Järvenpään alueella tapahtuvasta kulutuksesta aiheutuvat päästöt. Laskentamenetelmä ja

sen rajaukset on kuvattu tarkemmin CO₂-raportista, joka on saatavilla [kaupungin verkkosivuilla](#).

Laskentarajauksen ulkopuolelle jäävät esimerkiksi maankäytön muutoksesta aiheutuvat päästöt ja rakentamisen päästöistä ilmoitetaan ainoastaan ra-

kentamisen sähkönkulutuksen päästöt. Rakennusmateriaalien tuotanto jää CO₂-raportin laskentarakituksen ulkopuolelle, mutta sen osuus rakennuksen elinkaaren aikaisista kasvihuonekaasupäästöistä on merkittävä. Rakentamisen työkonien päästöt eivät myöskään sisälly CO₂-raportin laskentaan.

Vuoden 2025 CO₂-raportin laskentamenetelmiin tehdyt tarkennukset eivät muuttaneet merkittävästi päästöarvioita edellisen vuoden laskentoihin verrattuna Järvenpään osalta.

Suomen ympäristökeskuksen laskemat käyttöperusteiset kasvihuonekaasupäästöt

Suomen ympäristökeskus (SYKE) laskee kaikkien Suomen [kuntien käyttöperäiset kasvihuonekaasupäästöt vuosittain](#). Laskentatapa eroaa hieman CO₂-raportin laskennasta, mutta siitä huolimatta Järvenpään kasvihuonekaasupäästöjen kehitys on samankaltainen molemmilla tavoilla tarkasteltuna.

SYKE:n mukaan [Järvenpään käyttöperusteiset päästöt](#) olivat ennakkotiedon mukaan 106,4 kt CO₂-ekv vuonna 2023. Näistä päästöistä järvenpääläisten tieliikenteen osuus oli 46 %. Käyttöperusteisessa laskennassa liikenteen päästöt lasketaan kulutusperusteisesti Järvenpään rekisteröityjen autojen ajokilometrien mukaan, eikä muualle rekisteröityjen autojen läpikulkuliikenne sisälly laskentaan. Tieliikenteestä syntyvät päästöt ovat myös tällä tavalla laskettuna merkittävät Järvenpäässä, minkä takia niihin on syytä kiinnittää erityistä huomiota.

Kestävän kulutuksen kaupunki 2050

Kestävän kulutuksen tavoite tarkoittaa sitä, että luonnonvaroja kulutetaan maapallon kantokyvyn rajojen mukaisesti. Yksi tapa mitata kulutuksen kestävyttä on kulutuksesta aiheutuvien kasvihuonekaasupäästöjen avulla. Kulutuksen päästölaskentaan pyritään sisällyttämään kaikki kuntalaisten ja kunnan kulutuksesta aiheutuvat päästöt riippumatta siitä, missä kulutettu tuote tai tavara on tuotettu. Kansallisesti on asetettu tavoitteeksi puolittaa kuluttajien hiilijalanjälki vuoteen 2030 mennessä. Pariisin ilmastosopimuksen mukainen tavoite rajoittaa maapallon lämpeneminen 1,5 asteeseen

edellyttäisi, että asukaskohtainen kulutuksen hiilijalanjälki olisi 2,5 t CO₂-ekv vuodessa vuoteen 2030 mennessä ja 0,7 t CO₂-ekv vuoteen 2050 mennessä (ks. [1,5 asteen elämäntavat, Sitra 2019](#)).

Kestävässä kulutuksessa on tärkeää kiinnittää lisäksi huomiota kulutettujen luonnonvarojen määrään ja tuotantotapojen kestävytyteen. Keskeisin keino kulutuksen negatiivisten ympäristövaikutusten vähentämiseksi on kuluttamisen vähentäminen.

Järvenpään kulutuksen päästöt

Järvenpään [kulutuksen kasvihuonekaasupäästöt](#) on laskettu vuosina 2020 ja 2022 KULMA-hankkeessa (Luonnonvarakeskus ja Sitowise). Vuoden 2024 kulutuksen päästölaskenta ei ole vielä valmistunut tämän raportin laatimishetkellä.

KULMA-laskennan mukaan vuonna 2022 [Järvenpään kulutuksen hiilijalanjälki oli](#) 344,5 kt CO₂-ekv, jolloin asukaskohtaiseksi kulutuksen hiilijalanjälkeksi muodostui 7,6 t CO₂-ekv.

Asukaskohtainen kulutuksen hiilijalanjälki oli Järvenpäässä 7,6 t CO₂-ekv vuonna 2022.

Kulutuksen hiilijalanjälkeen sisältyy sähkö ja lämpö kulutuksen mukaan, sekä rakentamisen, järvenpääläisten liikkumisen ja Järvenpäässä kulutetun ruoan, tavaroiden ja palvelujen tuotannosta aiheutuvat päästöt niiden syntypaikasta riippumatta. Mökkeilyn sähkön- ja lämmönkulutuksen päästöt lasketaan mökkeilijän kotipaikkakunnan päästöihin.

Kulutuksen kasvihuonekaasupäästöt jakautuivat Järvenpäässä melko tasaisesti eri lähteisiin vuonna 2022 (kaavio 4). Toimia päästöjen vähentämiseksi on tehtävä kaikilla kulutuksen osa-alueilla.

Järvenpään asukaskohtaisissa kulutuksen päästöissä näkyy suhteellisen alhaiset kaukolämmön päästöt. Liikenteestä, ruoasta sekä tavaroista ja palveluista syntyneet päästöt olivat Järvenpäässä lähellä muiden kuntien tasoa.

Laskentarajauksessa on joitain päällekkäisyyksiä alueellisen päästölaskennan kanssa, minkä takia laskentoja tulee tarkastella toisiaan täydentävinä näkökulmina.

Merkittävä osa kuluttamisen päästöistä syntyy kuitenkin Järvenpään ulkopuolella ruoan, tavaroiden ja palveluiden tuotannosta. Tavaroiden, palveluiden ja hankintojen päästöihin sisältyvät myös kaupunkin tekemien julkisten hankintojen päästöt.

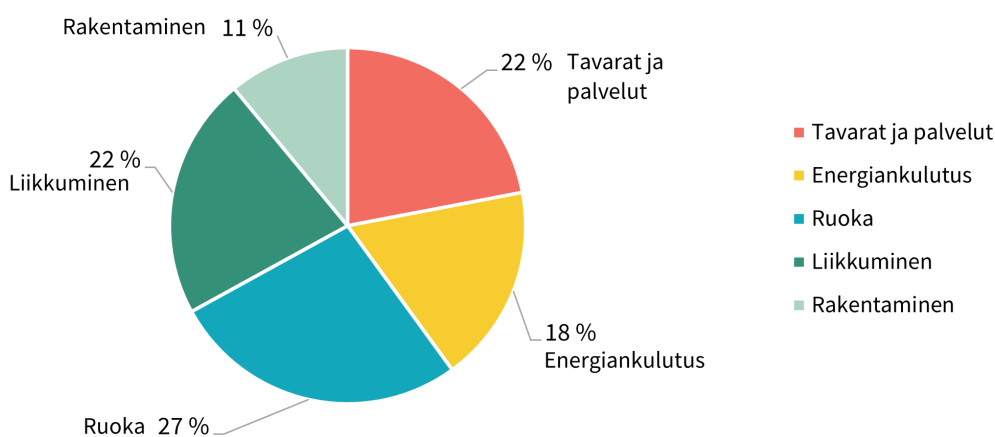
Kulutuksen päästölaskennassa tarkastellaan tieliikenteen lisäksi esimerkiksi järvenpääläisten lentomatkojen päästöjä. Kansainvälisten lentomatkojen osuus järvenpääläisten kulutusperusteisista liiken-

teen päästöistä oli 49 % vuonna 2022.

Kulutuksen päästöissä tarkastellaan myös rakentamisen päästöjä. Rakentamisen osalta tarkastellaan uusia rakennuksia, katuja ja teitä sekä siltoja, mutta ei korjausrakentamista tai teiden saneerauksia. Lisäksi ilmoitetaan rakentamisen hiilikädenjälki, eli rakennusmateriaalien varastoitunut hiili (-0,5 t CO₂-ekv asukasta kohti vuonna 2022).

Merkittävä osa kuluttamisen päästöistä syntyy Järvenpään ulkopuolella ruoan, tavaroiden ja palveluiden tuotannosta.

Järvenpään kulutuksen päästöt päästölähteittäin vuonna 2022

Kaavio 4. Järvenpään kulutuksen kasvihuonekaasupäästöjakauma päästölähteittäin vuonna 2022. Tiedot perustuvat Järvenpään kulutuksen kasvihuonekaasupäästöt -raporttiin 2023 (Luonnonvarakeskus ja Sitowise).

Tiekartan ja toimenpiteiden eteneminen

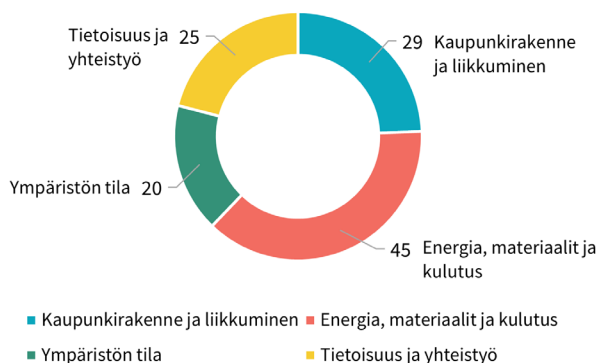
Resurssiviisauden tiekartan toimenpiteet ovat pääasiassa edenneet hyvin kaupunkioorganisaatiossa. Monesta toimenpiteestä on jo toteutuskauden aikana muodostunut toimintatapa (28 %) ja kertaluontoisia toimenpiteitä on saatu valmiiksi (14 %). 39 % toimenpiteistä on toteutus tai toimeenpanovaiheessa. Osa näistä toimenpiteistä vaatii vielä jatkokehitystä, tai ne eivät ole vielä vakiintuneet toimintatavoiksi.

Kaikki toimenpiteet eivät edenneet alkuperäisten toteutussuunnitelmien mukaisesti esimerkiksi re-

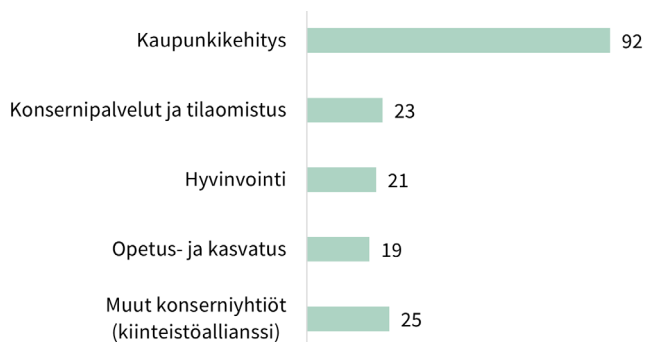
surssien puutteen vuoksi. Jotkut toimenpiteet ovat toteutuneet vain osin, tai eri tavoin kuin alun perin oli suunniteltu. 4 % toimenpiteistä on aloittamatta, 6 % on käynnistys- tai esiselvitysvaiheessa ja 9 % suunnitteluvaiheessa.

Suurin osa, 82 %, toimenpiteistä on edennyt alkuperäisten suunnitelmien mukaisessa aikataulussa. 13 % toimenpiteistä on myöhässä ja 5 % osalta on tehty päätös jättää ne toteuttamatta sellaisenaan tässä vaiheessa.

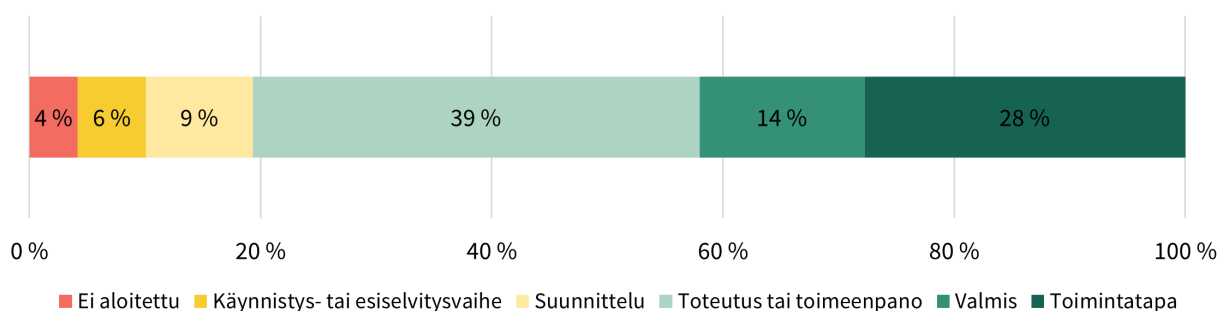
Toimenpiteiden lukumäärä teemoittain

Toimenpiteiden lukumäärä vastualueittain

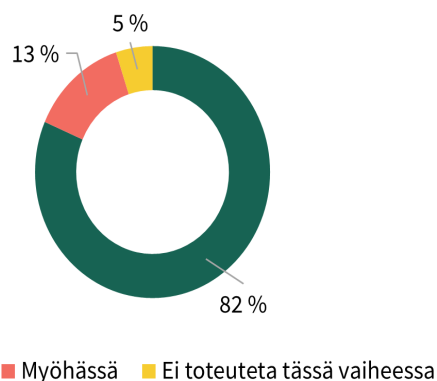

Toimenpiteiden eteneminen

Suurin osa, 82 %, toimenpiteistä on edennyt alkuperäisten suunnitelmien mukaisessa aikataulussa.

Toimenpiteiden ajantasaisuus

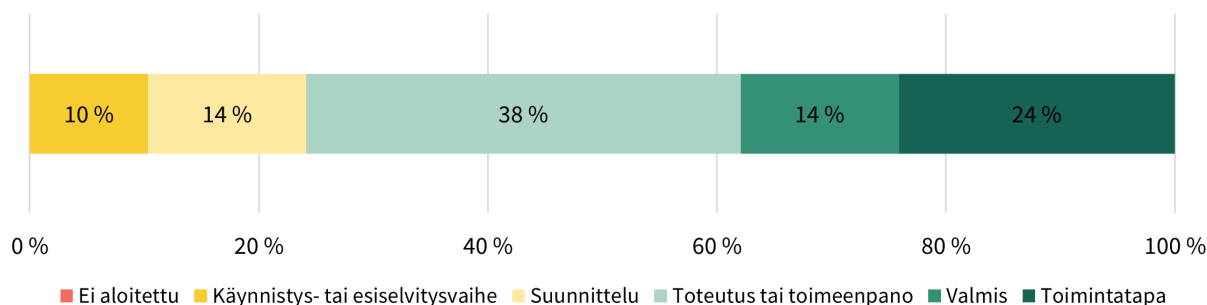
Kaupunkirakenne ja liikkuminen

Kaupunkirakenteeseen ja liikkumiseen liittyvät resurssiviisauden toimenpiteet näkyvät konkreettisesti kaupunkiympäristössä ja maankäytössä. Vuonna 2021 hyväksytty ja voimaantullut Järvenpään yleiskaava 2040 mahdollistaa 60 000 asukkaan asumisen ja yli 15 000 työpaikan sijainnin Järvenpäässä. Yleiskaavan tavoitteena on kehittää erityisesti kaupungin keskustaa ja asemanseutujen maankäyttöä. Yleiskaavalinjaukset esimerkiksi kasvun keskittämistä asemanseuduille ovat linjassa resurssiviisauden periaatteiden kanssa. Toisaalta tavoitteeksi asetettu kasvu on haastavaa sovittaa yhteen viherympäristöjen ja metsäisten alueiden säilyttämisen kanssa. Ar-

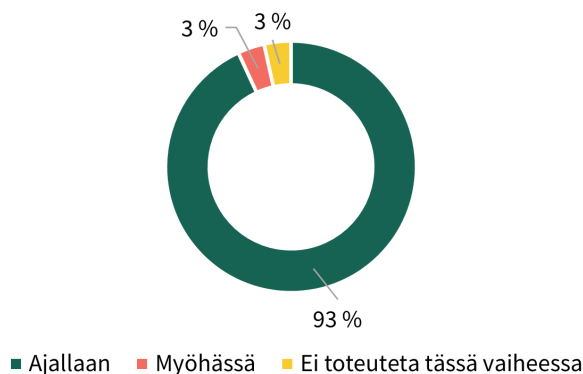
vojen ja tavoitteiden tasapainotteleminen on keskeisessä roolissa maankäytön suunnittelussa.

Kaupunkirakenteeseen ja liikkumiseen liittyviä toimenpiteitä on 29. Näistä toimenpiteistä 38 % on edennyt toteutus- ja toimeenpanovaiheeseen, 14 % on valmiita ja 24 % on vakiintuneet toimintatavoiksi. 10 % toimenpiteistä on vielä käynnistys- tai esiselvitysvaiheessa ja 14 % suunnittelu- vaiheessa. Kaikki teemaan liittyvät toimenpiteet on aloitettu toteutussuunnitelmakauden aikana. Valtaosa, 93 %, toimenpiteistä on edennyt suunnitellusti aikataulussa.

Toimenpiteiden eteneminen

Toimenpiteiden ajantasaisuus

Kaupunkirakenne ja palvelut

Tavoitetila 2030

Järvenpää on yhdyskuntarakenteeltaan eheä ja raideliikenteeseen vahvasti tukeutuva seudullinen kaupunkikeskus.

Mittarit

- Koulujen, raideliikenteen ja päivittäistavara-kauppojen saavutettavuus
- Joukkoliikenteen mahdollistava väestötiheys

Kasvavassa kaupungissa yhdyskuntarakenteen ohjaus on yksi keskeisimmistä keinoista kestävän kaupunkikehityksen varmistamiseksi. Ohjaamalla kasvua olemassa olevaan rakenteeseen ja julkisen liikenteen solmukohtiin, luodaan edellytykset kestäväälle liikkumiselle ja ehkäistään rakennetun alueen tarpeetonta laajentamista. Tiiviissä kaupunkirakenteessa välimatkat ovat lyhyitä ja palvelut lähellä, jolloin liikkuminen lihasvoimin on monessa tapauksessa mahdollista ja jopa kätevin kulkumuoto.

Yhdyskuntarakenteen eheyttä ja tiiveyttä voidaan seurata tarkastelemalla, kuinka suuri osa väestöstä asuu tiiviisti ja lähellä palveluita (kaavio 5). Enintään 2,5 kilometrin etäisyydellä rautatieasemasta

asuvien osuus on hieman laskenut viime vuosina, mutta osuus on edelleen yli 95 % asukkaista. Samoin enintään 2 kilometrin etäisyydellä koulusta asuvien ala-asteikäisten osuus on hieman laskenut. Tämäkin on edelleen yli 95 %. Päivittäistavara-kauppojen lähellä asuvien osuus taas on kasvanut. Vuonna 2023 lähes 70 % asukkaista asui enintään 500 metrin etäisyydellä päivittäistavarakaupasta, kun vuonna 2008 vastaava osuus järvenpäälaisistä oli noin 50 %.

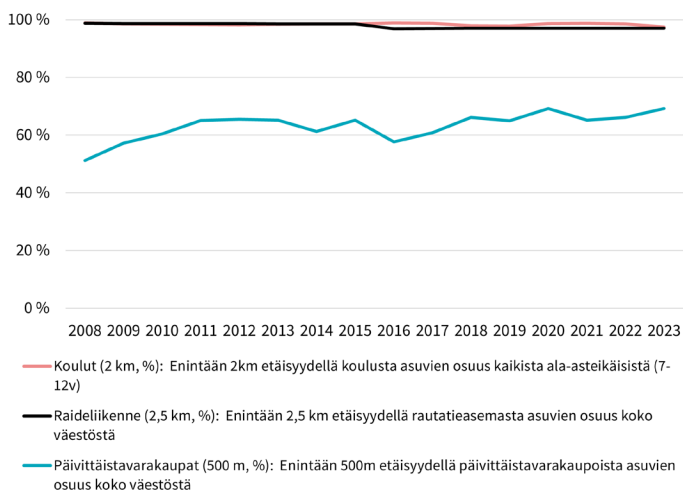
Joukkoliikenteen mahdollistava väestötiheys kertoo, kuinka suuri osuus kaupungin asukkaista asuu alueilla, joiden asukastiheys on vähintään 20 asukasta hehtaarilla. Tämän asukastiheyden arvioidaan olevan suuntaa-antava minimitiheys taloudellisesti kannattavan joukkoliikenteen järjestämiselle. Järvenpäässä tällä tiheydellä asuvien osuudessa on ollut lievää kasvua tarkastelujaksolla 2008–2023 niin, että vuonna 2018 heidän osuus ylitti 70 prosentin (kaavio 6).

Hyvät raideyhteydet ja rakentamisen keskittäminen asemien läheisyyteen mahdollistavat sujuvat yhteydet lähikuntiin sekä lisäävät raideliikenteen houkuttelevuutta ja saavutettavuutta. Asemanseutujen tiivistäminen luo joukkoliikenteen kulkumuoto-osuuden kasvulle hyvät edellytykset myös tulevaisuudessa.

Vuoden 2024 lopulla Ainolan aseman idänpuoleista laituria uudistettiin ja siirrettiin noin 500 metriä etelämmäksi. Uusi sijainti Sinfonia-aukion kohdalla palvelee rakentuvaa Ainolan aluekeskusta ja tulevaisuudessa myös Ristinummen aluetta paremmin.

Koulujen, raideliikenteen ja päivittäistavarakauppojen saavutettavuus

Kaavio 5. Koulujen, raideliikenteen ja päivittäistavarakauppojen saavutettavuuden kehitys Järvenpäässä 2008–2023.

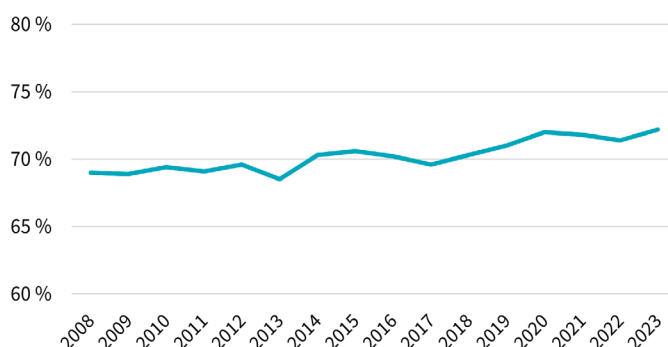
Pohjoiseen päin menevät junat pysähtyvät uudella, idänpuoleisella laiturilla, kun etelään päin menevät junat pysähtyvät vanhalla, radan länsipuolella sijaitsevalla laiturilla.

Tulevina vuosina on tarkoitus siirtää myös lännen puoleinen laiturit etelämmäksi sekä rakentaa aseman muut järjestelyt, kuten alikulku. Laiturin siirto- ja rakennustöistä vastaa Väylävirasto. Parhaillaan Väylävirasto rakentaa myös lisäraidetta Ainolan ja Keravan Kytömaan välille.

Joukkoliikenteen mahdollistava väestötiheys

Asukastiheydeltään väh. 20 as/ha alueella asuvien osuus koko kaupungin väestöstä

Kaavio 6. Joukkoliikenteen mahdollistavan väestötiheyden kehitys Järvenpäässä 2008–2023. Joukkoliikenteen mahdollistava väestötiheys lasketaan kaupungin sen väestön osuutena, joka asuu alueella, jonka asukastiheys on vähintään 20 asukasta hehtaarilla.

Ilmastoviisaan suunnittelun ja johtamisen työkirja keskustan kehittämistyöhön

Järvenpään [ilmastoviisas johtaminen ja suunnittelu -hankkeessa](#) laadittiin [ilmastoviisaan suunnittelun työkirja](#) 'Kehittyvä keskusta' -visiotyön tueksi. Hankkeessa laadittiin [selvitys](#) vaikuttavimmista ja kustannustehokkaimmista kaupunkisuunnittelun ratkaisuksista, joiden avulla kaupunkiympäristössä syntyviä päästöjä voidaan vähentää. Ilmastoviisaan suunnittelun työkirjaan tarkennettiin selvityksen pohjalta, millaisia ratkaisuja Järvenpäässä voitaisiin soveltaa. Tavoitteena on, että työkirjaa hyödynnetään kaupungissa keskustan kehitystyötä laajemmin.

Selvityksessä vaikuttavimmiksi ratkaisuksiksi tunnistettiin rakennuksiin liittyvien päästöjen hillitsemisen keinot. Rakennusten rakentamisessa syntyy paljon päästöjä, minkä takia olisi tärkeää pyrkiä vastaamaan tilojen tarpeeseen jo olemassa olevilla rakennuksilla. Käyttöään pidentämiseksi rakennuksia tulee korjata ja kehittää vastaamaan nykytarpeita sekä pitää ne käytössä esimerkiksi suunnitelmallisen väliaikaiskäytön avulla. Jos uudisrakentamiseen kuitenkin päädytään, tulisi siinä käyttää vähäpäästöisiä materiaaleja ja energiatehokkaita ratkaisuja ja suunnitella tilat muuntojoustaviksi.

Merkittävää on myös kestävä kaupunkirakenne sekä liikkumisen päästöjen vähentäminen. Kestävä, tiivis ja sekoittunut kaupunkirakenne on edellytys sille, että liikkumisetäisyydet ovat lyhyitä ja lihasvoimin kuljettavia. Selvityksen mukaan kestävää liikkumista voidaan tehokkaimmin edistää niin, että samanaikaisesti parannetaan kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen olosuhteita ja toisaalta pyritään hillitsemään autoilun houkuttelevuutta.

Päästöjen vähentämisen lisäksi kaupunkikehityksessä on huomioitava ilmastomuutokseen varautuminen ja sopeutuminen. Kaupunkivihreä on tärkeää erityisesti sopeutumisen näkökulmasta, sillä kasvillisuuden avulla voidaan esimerkiksi viivyttää hulevesiä, ja puut taas luovat miellyttäviä varjoja. Esimerkiksi tonttien suunnittelussa voidaan käyttää apuna viherkerroin-työkalua riittävän vehreyden varmistamiseksi.

Hanke oli käynnissä 1.11.2023–15.9.2024 ja sen pääasiallisesta toteutuksesta vastasi kaupunkikehityksen ympäristötiimin jäsenistä muodostunut hanketiimi. Ympäristöministeriö rahoitti hanketta Kuntien ilmastoratkaisut -ohjelmassa.

Liikkuminen

Tavoitetila 2030

Liikkuminen on vähäpäästöistä ja perustuu älykkääseen liikennejärjestelmään. Järvenpää on aito pyöräilykaupunki.

Mittarit

- Kulutapajakauma
- Tieliikenteen päästöt
- Vaihtoehtoisten käyttövoimien autokanta
- Autoistuminen

Noin puolet Järvenpään henkilöliikenteestä tehdään autolla, kymmenys julkisella liikenteellä ja loput 42 % kävellen ja pyörällä (kuvio 1). Kulkumuotojakauma perustuu Helsingin seudun liikenteen laatimaan kyselynä toteutettavaan [liikkumistutkimukseen](#).

Kulutapajakauma

				
2012	18 %	15 %	15 %	48 %
2018	25 %	14 %	10 %	50 %
Nykytila 2023	30 %	12 %	9 %	48 %
Tavoite 2040	25 %	20 %	14 %	41 %

Kuvio 1. Kulkumuotojakaumat vuosina 2012, 2018 ja 2023 ja tavoite vuoteen 2040 mennessä.

Kulkumuoto-osuuksien tavoitteet vuoteen 2040 mennessä asetettiin [Järvenpään liikennejärjestelmäsuunnitelmassa \(2020\)](#).

Järvenpään kaupunki päätti vuonna 2019 valtuuston päätöksellä liittyä HSL-kuntayhtymään. Koronapandemian ja sitä seuranneen joukkoliikenteen kysynnän laskun vuoksi liittymispäätöstä ei kuitenkaan voitu kaupunginhallituksen toimesta toimeenpanna päätöksen määräaikaan mennessä. Kaupunki on vuosina 2023 ja 2024 jatkanut selvitystä HSL-liittymisen vaikutuksista.

Järvenpään kaupungin sisäinen bussiliikenne toimii aiemman liikennöintisopimuksen ja siihen kuuluneen, käyttönotetun 3 vuoden option perusteella elokuuhun 2027 saakka. Bussiliikenteen käyttäjämäärät ovat kasvaneet tasaisesti, mutta liikenteen vuoro- ja linjatarjonta asettaa haasteita kasvun jatkolle. Johtuen joukkoliikennelippujen ALV-kannan nostosta (10–14 %) vuoden 2025 alusta, jouduttiin sisäisen liikenteen aikuisten kertalipun hintaa nostamaan 10 %. Kaupungille on tulossa käyttöön uusia mobiililipputuotteita.

Järvenpäässä on suunnitelmallisesti kehitetty pyöräilyolosuhteita [pyöräilyn kehittämissuunnitelman](#) ohjaamana. Tiiviin kaupunkirakenteen ja raideyhteyksien ansiosta Järvenpäässä on hyvät mahdollisuudet kasvattaa kävelyn ja pyöräilyn sekä joukkoliikenteen kulkumuoto-osuuksia.

Kestävä liikkuminen oli esillä myös Järvenpään bussipysäkkien digimainospaikoilla loppukesästä 2024. Mainoksissa muun muassa tehtiin tutuksi sisäisen bussiliikenteen reittejä sekä kannustettiin liikkumaan kävellen ja pyörällä.

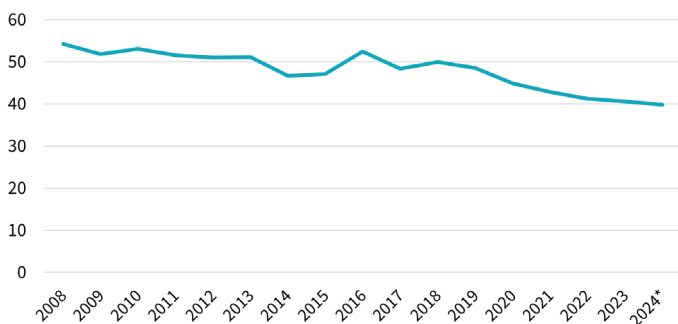
Vuonna 2024 Järvenpäässä tarkasteltiin pysäköinnin maksullisuutta keskustan alueella perustuen kaupunkikehityslautakunnan päätökseen käyttötalouden taloudellisista sopeutustoimista. Selvityksen kohteena olivat maksullisen pysäköinnin toteutustavat sekä niiden edellytykset. Kaupunkikehityslautakunta päätti hylätä ehdotuksen keskustan ja liityntäpysäköinnin maksullisuudesta.

Koska tieliikenteen päästöt muodostavat merkittävän osan Järvenpään kasvihuonekaasupäästöistä, ja koska tieliikenne aiheuttaa myös muita merkittäviä ympäristö- ja terveyshaittoja, on Järvenpäässä syytä kiinnittää huomiota tieliikenteen päästöjen vähentämiseen (kaavio 7).

Tieliikenteen päästöt

kt CO₂-ekv

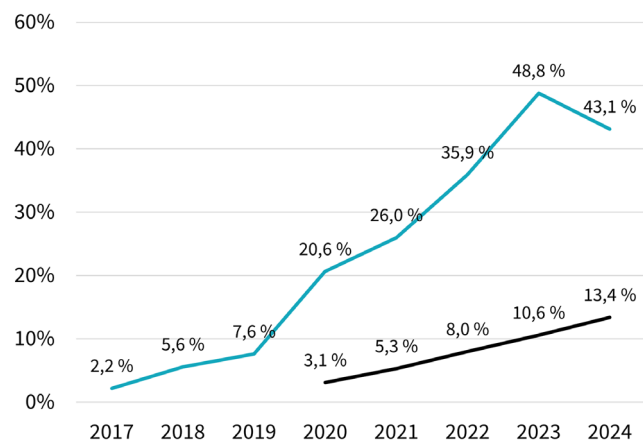
Kaavio 7. Järvenpään tieliikenteen kasvihuonekaasupäästöjen kehitys 2008–2024. Vuoden 2024 päästötiedot ovat ennakkotietoja. Tiedot perustuvat Sitowisen laatimaan Järvenpään CO₂-raporttiin 2025.

Tieliikenteen kasvihuonekaasupäästöjen ja ilmanlaatua heikentävien päästöjen vähentämistä vauhdittaa myös siirtymä fossiilisista polttoainesta vaihtoehtoisin käyttövoimiin. Vuonna 2024 Järvenpään rekisteröidyistä, liikennekäytössä olevista henkilöautoista 13,4 % hyödynsi vaihtoehtoisia käyttövoimia, eli sähköä, maakaasua, vetyä tai

ne olivat hybridejä, jotka yhdistävät vaihtoehtoisia käyttövoimia dieseliin tai bensiiniin (myös bensiini-etanoli hybridi) (kaavio 8) (vrt. 11,1 % koko Suomi). Vuonna 2024 Järvenpään rekisteröidyistä uusista autoista 43,1 % hyödynsi vaihtoehtoisia käyttövoimia (kaavio 8) (vrt. 49,8 % koko Suomi).

Vaihtoehtoisien käyttövoimien autokanta

— Vaihtoehtoisien käyttövoimien osuus ensirekisteröinneistä
— Vaihtoehtoisien käyttövoimien osuus liikennekäytössä olevista autoista

Kaavio 8. Vaihtoehtoisien käyttövoimien osuus Järvenpään rekisteröidyistä henkilöautoista 2017–2024. Vuosittaiset ensirekisteröinnit ja kaikki liikennekäytössä olevat henkilöautot. Vaihtoehtoisin käyttövoimiin luetaan MayorsIndicators-määritelmän mukaisesti sähkö, vety, maakaasu (CNG), bensiini/CNG, bensiini/sähkö (ladattava hybridi), bensiini/etanoli, diesel/sähkö (ladattava hybridi).

Pyöräilyreittejä kehitettiin Mannilantiellä ja Sahankaarella

Järvenpään pyöräilyolosuhteita kehitettiin vuoden 2024 aikana esimerkiksi Mannilantiellä sekä Sahankaarella. Kaupunki on hakenut joihinkin kävelyn ja pyöräilyn kehittämiseen kohteisiin valtionavustusta ja Sahankaari on yksi avustetuista hankkeista.

Sahankaari on merkittävä saapumisreitti jalkakäijöille ja pyöräilijöille Järvenpään asemalle. Ennen parannushanketta pyöräilijät liikkui ajoneuvojen seassa eikä jalkakäytävää ollut ollenkaan. Hankkeen aikana rakennettiin laadukkaat jalkakäytävä ja pyörätie. Kadun turvallisuus parani hankkeen myötä huomattavasti, kun eri liikku-

mismuodot on eroteltu toisistaan. Tämä edistää myös erityisesti pyörällä asemalle sujuvasti saapumista lisäten pyöräilyn houkuttavuutta. Lisäksi parannettiin Torpantien liittymää niin, että kävelen ja pyörällä kulkeminen Sahankaarelle on turvallista ja sujuvaa.

Mannilantien pyöräliikenteen yksisuuntaisten järjestelyiden rakentamisen toinen vaihe (Urheilukatu-Kotilinnantie) valmistui vuoden 2024 aikana. Tavoitteena on, että Mannilantiellä olisi koko sen osuudelta tehokkaasti hyödynnetty katutila, johon on sovitettu yksisuuntaiset pyöräkaistat.

Autoistuminen

Autojen asukaskohtainen määrä on pysynyt Järvenpäässä viime vuodet samana, eli noin joka toisella järvenpäälaisellä on auto (0,47 liikennekäytössä olevaa autoa asukasta kohden).

Kaupunkiympäristö

Tavoitetila 2030

Liikkumista tukeva, esteetön, viihtyisä ja turvallinen kaupunkiympäristö edistää asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä.

Mittarit

- Liikenneonnettomuuksien määrä

Turvallisessa liikenneympäristössä eri tavoilla liikkuminen on turvallista kaikille liikenteessä. Tavoitteena on vähentää liikenneonnettomuuksia ja lisätä kestävämpiä liikkumismuotoja ja arkiliikunnan määrää.

Kaupunki suunnittelee, rakennetaa ja kunnostaa liikenneympäristöä ja huolehtii kunnossapidolla sen siisteydestä ja turvallisuudesta. Lisäksi liikennekasvatus on osa kaupungin liikenneturvallisuustyötä.

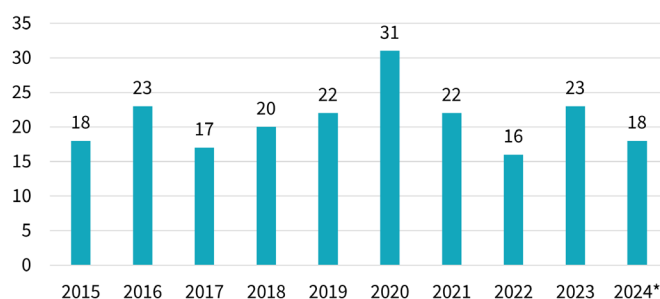
Järvenpään voimassa oleva liikenneturvallisuussuunnitelma on vuodelta 2013. Vuonna 2024 kaupunki aloitti liikenneturvallisuussuunnitelman päivitystyön yhdessä Tuusulan ja Keravan kuntien kanssa. Suunnitelma tulee valmistumaan ja sen toteuttaminen käynnistetään vuoden 2025 aikana.

Liikenneolosuhteiden turvallisuutta tarkasteltaessa seurataan esimerkiksi vuosittain henkilövahinkoon johtaneiden liikenneonnettomuuksien mää-

rää, joka on ollut vähimmillään 16 vuonna 2022 ja enimmillään 31 vuonna 2020 tarkastelujaksolla 2015–2024 (kaavio 9). Selviä trendejä liikenneonnettomuuksien määrän vähenemisestä tai kasvusta ei ole tällä ajanjaksolla havaittavissa.

Liikenneonnettomuuksien määrä

Kaavio 9. Järvenpäässä vuoden aikana tapahtuneiden henkilövahinkoon johtaneiden liikenneonnettomuuksien määrä 2015–2024. Vuoden 2024 tieto on ennakkotieto.

Viheralueverkosto

Tavoitetila 2030

Järvenpäässä on laaja ja yhtenäinen viheralueverkosto. Virkistysalueet ovat kaikkien asukkaiden helposti saavutettavissa.

Mittarit

- Virkistysalueiden saavutettavuus

Yleiskaavassa 2040 on asetettu tavoitteeksi, että "viherverkon jatkuvuus sekä luontoarvot varmistetaan ja laadukas kaupunkiluonto on ihmisiä lähellä." Viheralueet ovat tärkeitä hyvinvoinnin, viihtyisyyden, virkistykseen ja kaupunkikuvan kannalta ja lyhyt matka kodista viheralueelle lisää mahdollisuuksia nauttia lähiluonnosta. Suurin osa järvenpäälaisistä asuu enintään 300 metrin etäisyydellä vähintään 1,5 hehtaarin kokoisesta viheralueesta (kaavio 10). Viimeisin tieto on vuodelta 2018. Viheryhteydet mahdollistavat eläinten liikkumisen viheralueiden välillä.

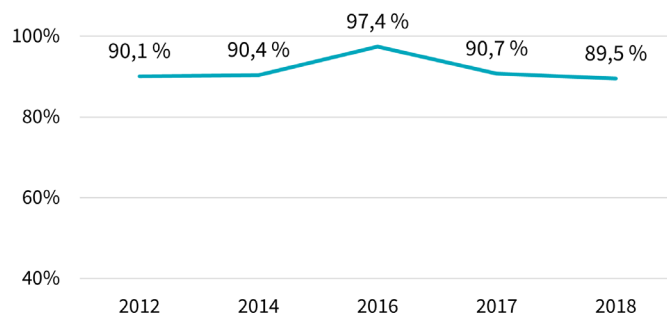
Viheralueiden ja metsien tärkeys sekä huoli niiden häviämisestä nousivat vahvasti esille vuoden 2024 alussa tehdyssä asukkaiden ympäristökyselyssä sekä asukkaille ja yhdistystoimijoille järjestetyssä

kestävän Järvenpään kehittämistilaisuudessa kesäkuussa 2023.

Virkistysalueiden saavutettavuus

Korkeintaan 300 m etäisyydellä väh. 1,5 ha virkistysalueesta asuvien osuus Järvenpään väestöstä

Kaavio 10. Osuus järvenpäälaisistä, jotka asuvat enintään 300 m etäisyydellä vähintään 1,5 hehtaarin kokoisesta virkistysalueesta.

Tekniset verkostot

Tavoitetila 2030

Kaupungin infrastruktuuri suunnitellaan, toteutetaan ja ylläpidetään resurssiviisaasti energia- ja materiaalitehokkuutta edistäen.

Resurssiviisauden tiekartassa on asetettu periaate, että maankäytön suunnittelulla ohjataan rakentamista tukeutumaan olemassa oleviin verkostoihin. Näin tarve laajentaa infrastruktuuria pysyy vähäisenä. Lisäksi on tärkeää pitää huolta siitä, että infrastruktuurin korjausvelka ei kasva. Kaupunkitekniikan energia- ja materiaalitehokkuutta edistetään hyvällä suunnittelulla. Erilaisia, samaan sijaintiin

liittyviä työtarpeita, kuten vesiverkoston korjaus- ja rakentamistarpeita sekä kadunrakentamista pyritään yhteensovittamaan ajallisesti.

Kaikissa kaupunkitekniikan hankinnoissa tarjouspyynnöt tehdään niin, että tarjoajan täytyy huomioida tarjouksessaan resurssitehokas suorittaminen aikataulujen, materiaalien ja työkoneiden osalta. Ennen hankintaa tehtävä työ suunnitellaan huolellisesti, ja kartoitetaan mitä on uusittava, mitä voidaan säästää ennallaan ja mitä voidaan korjata. Tarjouspyynnöissä vaaditut työhön käytettävät materiaalit valitaan parhaan senhetkisen käsityksen mukaan mahdollisimman ympäristöystävällisenä. Paikallisen materiaalin uusiokäytön mahdollisuuksia selvitetään aktiivisesti, ja maa-ainesten osalta tämä on jo hyvin vauhdissa. Kiertotaloutta edistetään myös hyödyntämällä ylijäämämateriaalit muissa kohteissa ja jätejakeet lajittelemalla.

Maaperän pilaantumista ehkäistään hankinnoissa esimerkiksi vaatimalla imeytysaltaita ja kenttiä infraurakoissa. Hankinnoissa noudatetaan suunniteluohjeita koskien vesistöjen suojelua ja luonnon monimuotoisuuden edistämistä. Alueurakassa on kielletty rikkakasvien kemiallinen torjunta.

Lisäksi esimerkiksi kiviaineisten tarjouspyynnöissä ohjataan vähentämään kuljetuksista aiheutuvia päästöjä laskemalla vertailuhintaa kivennoutopisteen läheisyyden perusteella. Kivitöiden tarjouspyynnössä luonnonkivien toisessa osa-alueessa on asetettu rahdille kasvihuonekaasupäästöjen enimmäismäärä. Kuljetuskaluston ja työkoneiden osalta vaatimuksia päästöluokille on sisällytetty muun muassa päällysteurakan, katuvalaistuksen rakentamisen, ajoratojen merkintöjen sekä alueurakan tarjouspyyntöihin.

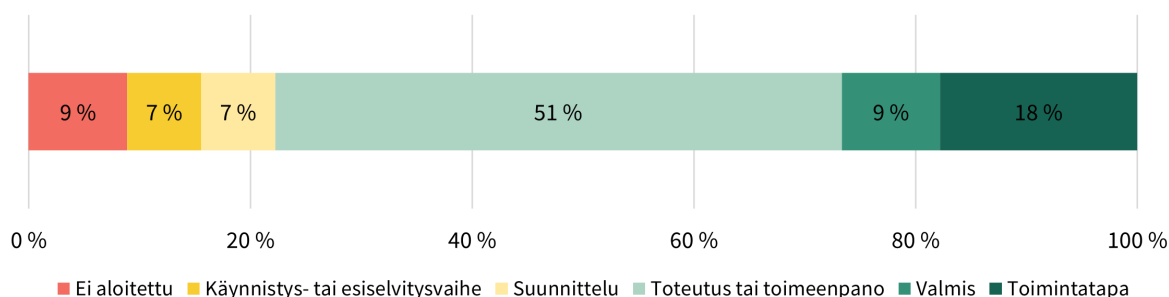

Energia, materiaalit ja kulutus

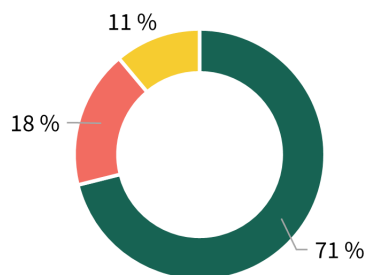
Energian ja materiaalien kulutus vaikuttavat merkittävästi kaikkiin resurssiviisauden tavoitteisiin. Energiaratkaisut ovat avainasemassa päästövähennystavoitteiden toteutumiseksi. Materiaali- ja raaka-ainevalinnoissa voidaan edistää resurssivisautta kokonaisvaltaisesti, sillä tuotteiden valinnalla vaikutetaan paitsi päästöihin, myös jätteen määrään ja luonnonvarojen kulutuksen tasoon. Kiertotalouden edistäminen on keskeinen osa resurssiviisauden edistämistä.

Energiaan, materiaaleihin ja kulutukseen liittyviä toimenpiteitä on 45. Näistä toimenpiteistä 51 % on edennyt toteutus- ja toimeenpanovaiheeseen, 9 % on valmiita ja 18 % on vakiintuneet toimintatavoiksi. 9 % toimenpiteistä ei ole vielä aloitettu ja 7 % on vielä käynnistys- tai esiselvitysvaiheessa ja 7 % suunnitteluvaiheessa. 71 % toimenpiteistä on edennyt suunnitellusti aikataulussa.

Toimenpiteiden eteneminen

Toimenpiteiden ajantasaisuus

■ Ajallaan ■ Myöhässä ■ Ei toteuteta tässä vaiheessa

Energiatehokkuus

Tavoitetila 2030

Järvenpää on energiatehokkuuden edelläkävijä.

Mittarit

- Kulutussähkön päästöt
- Asuinrakennusten energialuokka
- Lämmön ja sähkön kulutus kaupungin omis- sa kiinteistöissä

Energiankulutuksesta syntyvien päästöjen kan- nalta keskeistä on sekä kulutetun energian määrä että energian lähteet. Lämmönkulutukseen vuoden aikana vaikuttaa lämmityksen säätelyn lisäksi ul- kolämpötiloista riippuva lämmityksen tarve. Ener- giatehokkuuteen vaikuttavat energiantuotannon prosessien ja energiaa hyödyntävien laitteiden te- hokkuus sekä rakennusten ja tilojen rakennustekni- set ominaisuudet, kuten eristys.

Kulutussähkön päästöt

Kaavio 11. Järvenpään kuluttajien sähkönkulutuksen kasvihuo- nekaasupäästöjen kehitys 2008–2024. Vuoden 2024 päästötiedot ovat ennakkotietoja. Tiedot perustuvat Järvenpään CO2-raport- tiin 2025.

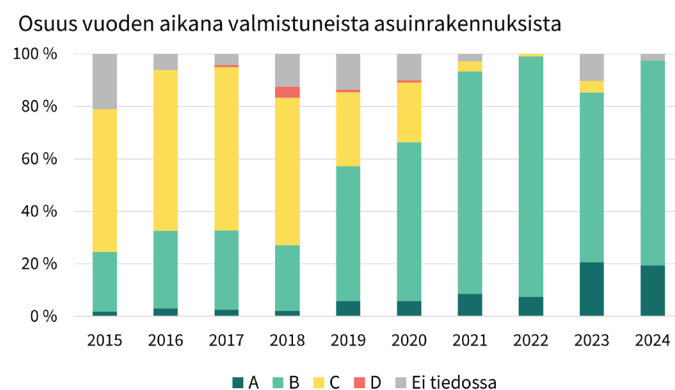
Rakennustekninen kehitys näkyy esimerkiksi ra- kennusten energialuokkien paranemisessa. Ener- giatehokkuuteen panostetaan myös siksi, että se useimmiten tuottaa säästöjä energiakuluissa. Ener- gialuokka määritetään rakennuksen ominaisuuksien ja lämmityksessä käytettävän energiamuodon perusteella. Vuodesta 2019 lähtien Järvenpäässä rakennetuista uusista asuinrakennuksista yli puo- len energialuokka on ollut vähintään B ja vuodes- ta 2021 lähtien yli 80 % on ollut energialuokaltaan vähintään B (kaavio 12). A-energioluokan osuus

on pysynyt vuosina 2015–2022 alle 10 prosentissa, mutta vuosina 2023 ja 2024 A-energioluokan osuus oli noin 20 %. Vuonna 2024 valmistui 41 asuinraken- nusta.

Asuinrakennusten energialuokka

Kaavio 12. Vuoden aikana valmistuneiden asuinrakennusten energialuokkien osuudet 2015–2024.

Kaupungin kiinteistöissä sähkönkulutus on kas- vanut hieman viime vuosina, kun taas lämmönku- lutus laskenut hiukan vuosina 2020–2024 (kaavio 13). Rakennuskannan uusiutumiselle on tyypillistä se, että uusissa rakennuksissa lämmönkulutus on alhaisempi energiatehokkuuden ansiosta, mutta sähkönkulutus saattaa olla korkeampi lisääntyneen talotekniikan ja sähkölaitteiden takia.

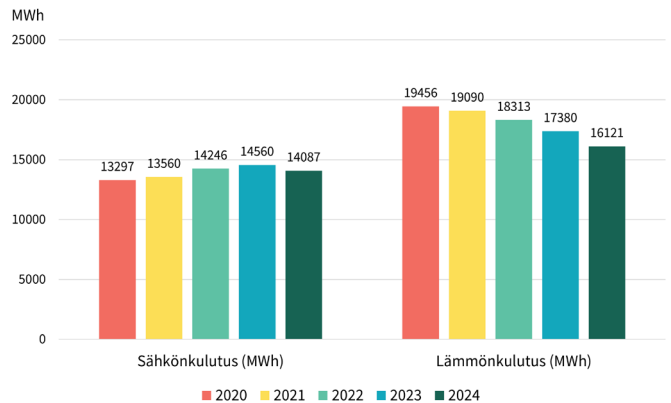
Järvenpään kaupunki on mukana kuntien ener- giatehokkuussopimuskaudella (KETS) 2017–2025. Sopimuksessa kaupunki sitoutuu vähentämään energiankäyttöään 7,5 % (2 085 MWh) vuoden 2015 tasosta sopimuskauden loppuun mennessä. Vähennys lasketaan erilaisten vähennystoimenpitei-

den säästövaikutuksista. Vuoteen 2023 mennessä vähennystoimenpiteillä oltiin saatu aikaan 1 035 MWh vuosittainen energiansäästö, joka on 37 % vähennystavoitteesta. Järvenpään kaupungin sopimuksessa mukana ovat ne kiinteistöt, jotka ovat kaupungin omistuksessa ja joissa on kaupungin omaa toimintaa. Sopimuksessa ei ole huomioitu esimerkiksi katuvalaistusta.

Lämmön- ja sähkönkulutus kaupungin omissa kiinteistöissä

Kulutussähkö, sähkölämmitys, maalämpöpumppujen käyttösähkö ja kaukolämpö

Kaavio 13. Sähkön- ja lämmönkulutus kaupungin kiinteistöissä 2020–2024. Sähkönkulutukseen sisältyy kulutussähkö, sähkölämmitys ja maalämpöpumppujen käyttösähkö. Lämmönkulutus kuvastaa kaukolämmön kulutusta kaupungin omistamissa kiinteistöissä, joissa on kaupungin omaa toimintaa. Ulosvuokratut kohteet sekä kaupungin vuokra-kohteet, joiden energiankulutukseen tai energiatoimenpiteisiin kaupunki ei voi vaikuttaa, eivät ole laskelmissa mukana noudattaen KETS-sopimuksen rajoituksia.

Energiantuotanto

Tavoitetila 2030

Energiantuotanto on fossiilitonta ja hiilineutraalia. Uudisrakennukset toteutetaan uusiutuvia energialähteitä hyödyntäen. Vähähiiliset lämmitysratkaisut ovat merkittävältä osin korvanneet öljylämmityksen.

Mittarit

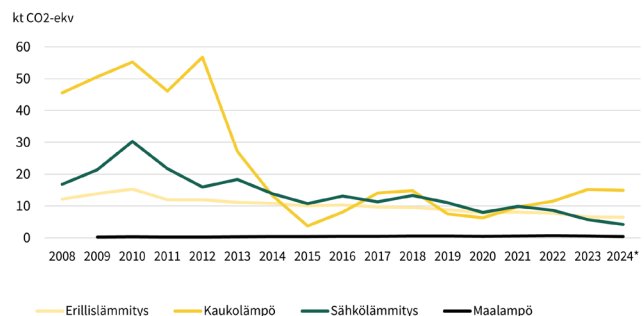
- Lämmityksen päästöt lämmitysmuodoittain

Siirtymällä fossiilisista energianlähteistä uusiutuviin vähennetään päästöjä ja voidaan lisätä energiaomavaraisuutta. Uusiutuvaa energiaa voidaan lisätä esimerkiksi energiaremonteilla, valitsemalla uudisrakennuksiin uusiutuvaa energiaa lämmön lähteeksi tai hankkimalla vihreää sähköä. Lämmityksen päästöjä Järvenpäässä ovat laskeneet erityisesti kaukolämmön ja sähköntuotannon päästöker toimien aleneminen (kaavio 14).

Lämmityksen päästöt lämmitysmuodoittain

Kaavio 14. Järvenpään lämmityksen kasvihuonekaasupäästöjen kehitys lämmitysmuodoittain 2008–2024. Vuoden 2024 päästötiedot ovat ennakkotietoja. Tiedot perustuvat Järvenpään CO2-raporttiin 2025.

Mannilantie 52 suunnittelu- ja tontinluovutuskilpailussa pilotoitiin vähähiilisyyskriteereitä

Mannilantie 52 -kärkihanke on täydennysrakentamisen kohde tiiviisti rakennetussa Loutin kaupunginosassa. Kohteeseen on tavoitteen toteuttaa laadukasta ja vähähiilistä kerrostaloasumista. Kohde sijaitsee puretun päiväkodin tontilla hyvien liikenneyhteyksien ja aivan keskustan palveluiden äärellä. Tontti rajautuu Juhani Ahon puistoon. Kesällä 2024 kohteesta järjestettiin suunnittelu- ja tontinluovutuskilpailu osana alueelle toteutettavaa asemakaavamuutoshanketta.

Mannilantie 52 suunnittelu- ja tontinluovutuskilpailun kriteereissä pilotoitiin vähähiilisyyden edistämistä Anni-tädin kylän hankkeen oppien ja muiden esimerkkien, kuten Helsingin kaupungin rakennuksen elinkaaren hiilijalanjäljen laskentaohjeen sekä pilottihankkeiden pohjalta.

Kilpailussa pisteytystä painotettiin niin, että 40 % pisteistä annettiin vähähiilisyydestä, josta puolet annettiin hiilijalanjäljen perusteella, ja toiset puolet energiatehokkuudesta, hiilikädenjäljestä, olemassa olevien puiden säilyttämisestä, uusiutuvaa energiaa hyödyntävistä ratkaisuksista, rakennuksen pitkäikäisyydestä ja korjattavuudesta sekä kierätettävyydestä. Pisteytyksen tukena käytettiin Ympäristöministeriön tuottamaa rakennuksen hiilijalanjäljen arviointityökalua. Laadun painotus kilpailun pisteytyksessä oli 30 % ja hinnan 30 %. Laadun pisteytykseen kuuluivat muun muassa toiminnallisuus, viherkerroin sekä vähähiilistä asumista ja liikkumista tukevat ratkaisut.

Kilpailun voitti Lahti Varte Oy kilpailuehdotuksellaan ”Kelppi,” jonka kilpailuehdotuksessa kohteen hiilijalanjäljeksi arvioitiin 12,54 kgCO₂e/m²/a.

Suunnittelu ja tontinluovutuskilpailun pohjalta

rakennuksen runko toteutetaan vähähiilisestä betonista sekä puurunkoelementeistä, johon julkisivun rappauselementit tullaan kiinnittämään. Puuta hyödynnetään lisäksi mm. parvekkeiden sisäpinnoilla sekä sisääntuloaulan seinillä. Kaikissa rakennuksen yksityiskohdissa tutkitaan ensisijaisesti mahdollisuutta kierrätysmateriaalien käyttöön. Lisäksi kohteen piharatkaisuille tavoitellaan erinomaista 1,5 laskennallista viherkerrointa. Kohde rakennetaan A-energialuokkaan, tulee hyödyntämään maalämpöä sekä tuottamaan sähköä omiin tarpeisiinsa aurinkopaneelien avulla.

Vähähiilisen liikkumisen haasteisiin vastataan helpottamalla pyöräilyä tilavilla sekä toimivilla polkupyörävarastoilla ja sähköistä liikkumista tuetaan mahdollistamalla kaikille autopaikoille sähköauton latausvalmius.

Hankkeen kilpailuvaiheeseen on tilattu A-insinöörien tuottama ilmastaselvitys ja suunnittelussa hyödynnetään A-insinöörien kehittämää työkalua ympäristökädenjäljen laskennassa, joka tarkoittaa hankkeesta syntyviä positiivisia ympäristövaikutuksia, joita syntyy esimerkiksi kiertotalouden mukaisesta toiminnasta.

Järvenpään kaupunki on tavoitellut pilotointihankkeella vuonna 2025 voimaan tulleen uuden rakentamislain mukanaan tuomia vähähiilisen- ja pitkäikäisen rakentamisen teknisten vaatimusten käyttöönottoa. Mannilantie 52 tapaiset pilotit ja suunnittelu- ja tontinluovutuskilpailut ovat keinoja, joilla kaupunki voi vaikuttaa alueellaan syntyviin rakentamisen päästöihin sekä luoda kysyntää ilmastoviisaille ja vähähiilisille rakentamisen ratkaisuille.

Kiertotalous

Tavoitetila 2030

Järvenpäässä toimitaan kiertotalouden periaatteiden mukaisesti.

Mittarit

- Yhdyskuntajätteen määrä Järvenpäässä ja jätteiden kierrätysaste
- Kaupungin omassa toiminnassa syntyvät jätteet
- Jätteiden käsittelyn päästöt

Kiertotaloudessa tavarat ovat pitkäikäisiä ja korjattavia ja materiaalit pysyvät pitkään käytössä uusissa käyttötarkoituksissa, jolloin jätettä syntyy merkittävästi vähemmän ja uusia luonnonvaroja tarvitsee ottaa vähemmän käyttöön. Samalla päästöjä syntyy vähemmän luonnonvarojen hankinnasta ja jalostuksesta, eivätkä jätteen loppusijoituspaikat vie tilaa ympäristössä. Kun uusia luonnonvaroja tarvitsee ottaa vähemmän käyttöön, voidaan vähentää myös elinympäristöihin kohdistuvaa muutosta.

Kiertotaloutta voi edistää hankkimalla tavaroita käytettynä, pitämällä tavarat pitkään käytössä ja korjaamalla niitä, vähentämällä tarpeetonta kulu- tusta sekä lajittelemalla jätteet.

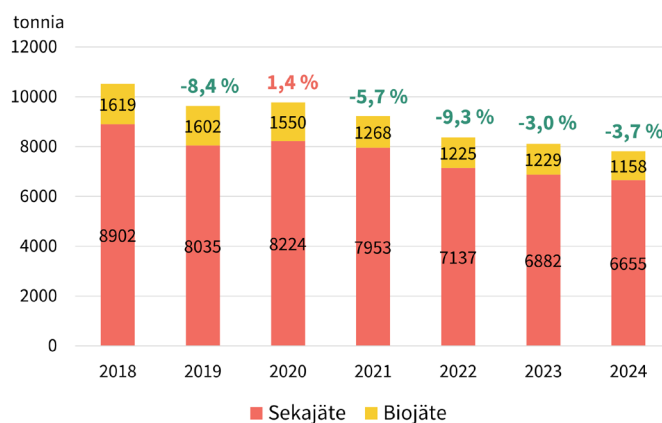
Vuonna 2024 Järvenpäästä kerätyn yhdyskuntajätteen eli seka- ja biojätteen määrä oli kokonaisuu- dessaan laskenut 26 % vuoteen 2018 verrattuna. Sekajätteen määrä on laskenut 25 % ja biojätteen määrä 28 % (kaavio 15). Sekajätteen osuus yhdys- kuntajätteestä on noin 85 % ja biojätteen osuus noin 15 %. Sekajätteen määrän vähentymiseen vai- kuttaa erityisesti lajittelun tehostuminen lajittelu- velvoitteiden tiukentumisen myötä.

Tietoa jätteiden kierrätysasteesta saadaan jätehuol- toyhtiö Kiertokapulan toiminta-alueelta (kaavio 16). Kaupunkikohtaisesti tietoa ei ole toistaiseksi saatavilla. Vuonna 2024 kierrätysasteessa ei tapah- tunut suuria muutoksia edellisvuoteen verrattuna.

Järvenpäästrategian 2030 yhtenä mittarina on kau- pungin toiminnassa syntyvän jätteen määrä sisältä- en kiinteistöt, joissa on kaupungin omaa toimintaa, Mestari-toiminnan kiinteistöt sekä Mestariasuntojen

Yhdyskuntajätteen määrä Järvenpäässä

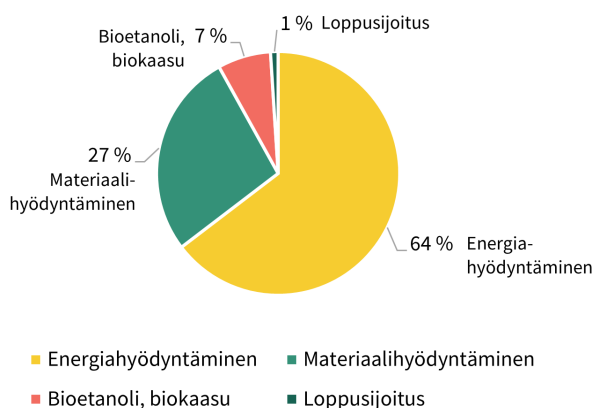

Kaavio 15. Erilliskerättyjen bio- ja sekajätteiden määrät Järven- päässä 2018–2024. Muutosprosentit on merkitty edelliseen vuo- teen nähden jätteiden kokonaismäärän perusteella.

Kierrätysaste

Kiertokapulan toiminta-alueella

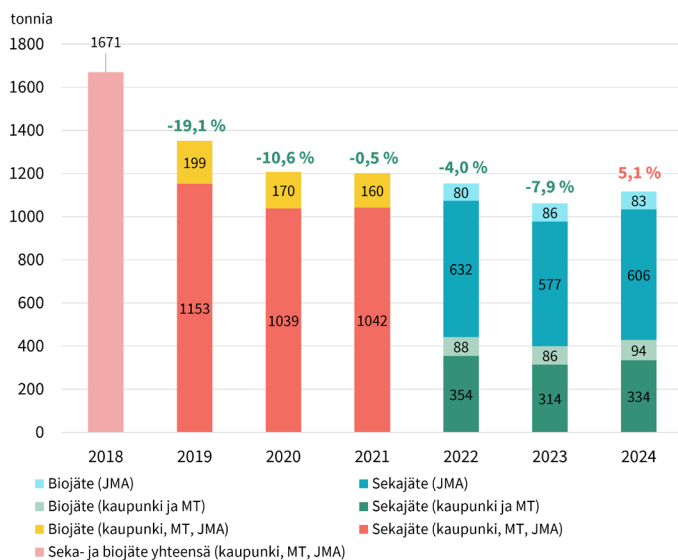
Kaavio 16. Jätteiden hyötykäytön kohteet ja jätteiden osuus hyötykäyttökohteittain Kiertokapulan toiminta-alueella vuonna 2024. Osuudet sisältävät Kiertokapulan toimesta kerätty asumi- sessa syntyneet ja siihen rinnastettavat kaupan ja teollisuuden jätteet sekä rakentamisessa ja purkamisessa syntyneet jätteet Kiertokapulan alueella.

asuinkiinteistöt. Tavoitteena on vähentää kaupungin toiminnassa syntyvien jätteiden määrää vuoden 2021 tasosta 5 % vuoteen 2026 mennessä ja vuoden 2026 tasosta 4 % vuoteen 2030 mennessä.

Jättemäärät ovat vähentyneet 2018–2023, mutta vuonna 2024 jättemäärässä näkyi vähäistä kasvua (kaavio 17). Biojätteen määrä väheni Mestariasuntojen asuinkiinteistöissä, kun taas sekajätteen määrä kasvoi. Kiinteistöissä, joissa on kaupungin omaa toimintaa sekä Mestaritoiminnan kiinteistöissä sekä bio- että sekajätteen määrä kasvoi. Jätteiden määrä kasvoi edelliseen vuoteen nähden eniten päiväko-deissa.

Vuoteen 2024 mennessä sekajätteen määrä on vähentynyt strategiamittarin tavoitetta enemmän, 9,8 %, kun taas biojätteen määrä on kasvanut 10,7 % vuoteen 2021 verrattuna. Lajittelumahdollisuudet ovat kehittyneet kaupungin ja Mestariasuntojen kiinteistöissä viime vuosina, mikä on todennäköisesti vaikuttanut lajittelun tehostumiseen ja sekajätteen vähentymiseen. Sekä seka- että biojätteen vähentämiseen on syytä kiinnittää erityistä huomiota jatkossa.

Kaupungin omassa toiminnassa syntyvät jätteet

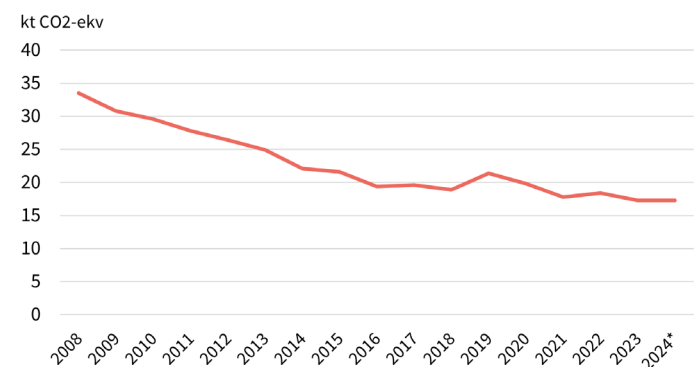
Kaavio 17. Järvenpään kaupungin, Mestaritoiminnan (MT) sekä Mestariasuntojen (JMA) kiinteistöistä toimitetut seka- ja biojätteet 2018–2024. Muutosprosentit on merkitty edelliseen vuoteen nähden jätteiden kokonaismäärän perusteella. Vuodesta 2022 lähtien seurataan erikseen kaupungin ja Mestaritoiminnan kiinteistöissä syntyvää jätettä ja Mestariasuntojen kiinteistöissä syntyvää jätettä, jotta jätteen vähentämisen toimenpiteet voidaan kohdentaa paremmin. Kaupunkistrategiassa asetettu mittari ja prosentuaalinen vähennystavoite koskee näitä kaikkia.

Pakkausmateriaalin ja kemikaalikuorman vähentämisen ratkaisuja Järvenpään kaupungin puhtaanapitopalveluissa

Järvenpään kaupungin puhtaanapitopalvelut tuottaa Palmia. Palmian käyttämät puhdistusaineet ovat ympäristöystävällisiä ja niiden pakkausissa on käytetty kierrätysmuovia. Lisäksi on tärkeää annostella puhdistusaineet oikein, jolloin vältetään sekä pakkausten määrää että puhdistusaineiden aiheuttamaa kemikaalikuormaa. Lattioiden puhdistuksessa käytetään nykyään ainoastaan Twister-timanttilaikkoja, joiden kanssa pelkkä vesi riittää. Tämän myötä on pystytty vähentämään merkittävästi pakkausmateriaalijätteen syntyä puhdistuspalveluissa.

Biojätteen lajitteluvelvoite laajeni koskemaan 1-4 asunnon kiinteistöjä Järvenpäässä huhtikuussa 2024. Lajitteluvelvoitteiden tiukentamisella pyritään saamaan kierrätykseen kelpaavat materiaalit ja biojäte erilleen sekajätteestä. Biojäte sekajätteen seassa heikentää poltettavan jätteen lämpöarvoa ja siitä saatavaa energiaa, jota käytetään kaukolämmön tuotannossa. Kun biojäte kompostoidaan asianmukaisesti sen hajoamisesta ei synny metaania ja jos biojäte mädätetään mädättämässä, saadaan metaani talteen. Näin voidaan vähentää jätteenkäsittelyn päästöjä (kaavio 18).

Jätteiden käsittelyn päästöt

Kaavio 18. Jätteiden käsittelyn kasvihuonekaasupäästöt Järvenpäässä 2008–2024. Jätteiden käsittelyn päästöihin lasketaan kiinteän jätteen kaatopaikkasijoituksen, laitospöytäsiirron ja jäteveden käsittelyn päästöt. Vuoden 2024 päästötiedot ovat ennakkotietoja. Tiedot perustuvat Järvenpään CO2-raporttiin 2025.

Hankinnat

Tavoitetila 2030

Kaupungin hankinnat ja investoinnit edistävät kestävää kehitystä.

Mittarit

- Ympäristökriteerejä sisältävien hankintojen osuus

Ympäristökriteerejä sisältävien hankintojen osuus

Kunnat ovat merkittäviä julkisten hankintojen tekijöitä Suomessa. Tekemällä kestäviä hankintoja ja investointeja kunnat voivat edistää strategisia ilmasto- ja resurssiviisaustavoitteitaan sekä kestävien ja vastuullisten ratkaisujen markkinoita. Myös hankintalaki ohjaa sosiaalisten ja ympäristönäkökulmien huomioimiseen hankinnoissa.

Järvenpäässä hankintapalvelut kehittävät ja koordinoivat kaupungin tekemiä hankintoja ja hankintasopimuksia. Vuonna 2024 Järvenpään hankintapalvelut ovat kehittäneet hankintojen kategorisointia, jonka myötä myös ympäristökriteerien huomioimisen mahdollisuuksia voidaan parantaa. Hankintojen kategorisoinnin kehittäminen jatkuu vuonna 2025.

Keskeistä hankintojen ympäristövaikutusten vähentämiseksi on se, että hankintoja valmistelevat yksiköt arvioivat tarkkaan hankintatarvetta, kartoittavat mahdollisuudet vastata tarpeeseen käytetyillä tavaroilla tai välineillä uuden hankkimisen sijaan ja mikäli hankitaan uutta, pyritään tekemään hankinta kestävästi.

Resurssiviisauden näkökulmasta keskeisiä kaupungin tekemiä hankintoja ovat esimerkiksi rakentamiseen ja korjaamiseen liittyvät hankinnat ja investoinnit, joilla voidaan edistää muun muassa energiatehokkuutta sekä vähähiilisten ja uusiomaateriaalien käyttöä, sekä liikenne- ja kulkuneuvohankinnat. Kaupunki voi myös ostaa esimerkiksi vihreää sähköä ja valita ateriapalveluissa tarjottavan ympäristöystävällistä ruokaa.

Ympäristökriteereitä sisältävien hankintojen osuus sisältää sen osuuden Järvenpään kaupungin hankintailmoituksista, jossa on merkitty hankinnan edistävän yhdellä tai useammalla tavalla ekologisen kestävyysnäkökulmaa.

Vuoden 2024 osalta tarkasteltiin 28 hankintailmoitusta, joista 13 on merkitty edistettäväksi ekologista kestävyttä, joka on prosenttiosuutena **46,4 %**.

Ekologisen kestävyysnäkökulma sisältää vähähiilisuuden, kiertotalouden, luonnon monimuotoisuuden ja kestävä ruokajärjestelmän edistämisen, energiatehokkuuden näkökohtien huomioimisen sekä sen, onko hankinnassa käytetty Motivan, ympäristömerkkien tai EU:n GPP- (hankinnan ympäristövaikutusten vähentämisen) kriteerejä.

Tarkastelluista hankintailmoituksista on jätetty pois dynaamisten hankintajärjestelmien ja sopimusten sisäiset minikisat, tietopyynnöt, suora hankinnat sekä kynnysarvon alittavat hankinnat. Tiedot ovat peräisin Cloudia-kilpailutusjärjestelmästä.

Hankintojen kestävyttä voidaan seurata myös hankintojen päästötietojen avulla. Hanselin eli julkishallinnon yhteishankintayksikön Hankintapulssi-palvelun kautta on mahdollista seurata Järvenpään ostolaskujen hiilijalanjälkeä.

Ruokajärjestelmä

Tavoitetila 2030

Ruokatuotantoketju on kestävä.

Mittarit

- Ruokahävikin määrä (ruokahävikin määrää ei ole vielä saatavilla kattavaa seurantatietoa)

Ruoantuotannolla on laajat vaikutukset ilmastoon ja luonnon monimuotoisuuteen, sillä se vaatii paljon maa-alaa, energiaa ja makeaa vettä, ja siinä syntyy kasvihuonekaasupäästöjä sekä muita ympäristöä kuormittavia päästöjä. Ruoan tuotantoketjussa alkutuotannolla, eli maataloudella on merkittävimmät ympäristövaikutukset, kun taas jatkojalostuksen, pakkaamisen ja jakelun ympäristövaikutukset ovat pääsääntöisesti vähäisemmät.

Ruoan ympäristövaikutuksia voidaan vähentää erityisesti lisäämällä kasvisten osuutta ruokavaliossa ja vähentämällä eläinperäisen ruoan, erityisesti punaisen lihan määrää. Ruokavaliomuutoksilla voi usein edistää sekä terveyttä että ympäristönäkökulmia samaan aikaan. Tärkeää on myös vähentää ruokahävikin määrää.

Kaupungin ateriapalvelujen sopimustoimittaja on Palmia, joka toimittaa ruoat opetuksen- ja kasvatuksen toimipisteisiin. Terveellisten ja kestävien ruokailutottumuksien edistämiseksi opetuksen ja varhaiskasvatuksen lisäksi myös kotien rooli on merkittävä siinä, millaista ruokaa lapset ja nuoret tottuvat syömään ja miten uusiin ruokalajeihin ja raaka-aineisiin suhtaudutaan.

Kouluruokailulla on merkittävä ravitsemuksellinen rooli lapsille ja nuorille, sillä sen tulisi kattaa kolmannes päivittäisestä energiansaannista. Siksi on tärkeää, että ruoka maistuu ja se on ravitsevaa. Ravitsemussuositukset toimivat pohjana ruokalistasuunnittelulle ja kouluissa ja päiväkodeissa on kerran viikossa kasvisruokapäivä.

Ateriapalveluiden lisäksi Järvenpään kaupunki edistää kestävästä ruokakulttuurista esimerkiksi myymällä lounasravintola Cooperin kulman ylijäämäruokaa ResQ-sovelluksen kautta. Vuonna 2024 hävikkiä onnistuttiin vähentämään myymällä ResQ-sovelluksen kautta yhteensä 1585 annosta, joka oli 92 % myyntiin laitetusta ruoasta.

Lisäksi kaupunki on mukana Yhdessä katettu -verkostotoiminnassa yhdessä muiden toimijoiden kanssa. Yhdessä katettu -toiminnassa jaetaan kuntalaisille hävikkiruokaa ruoka-apuna ja järjestetään yhteisöllisiä ruokailuja. Vuonna 2024 verkostoteuttajien kautta jaettiin ruokahävikkiä yhteensä 65 000 kiloa Järvenpäässä.

Hävikin torjunta ympäristötekona Järvenpään kaupungin ateriapalveluissa

Järvenpään kaupungin ateriapalveluja tuottavalla Palmialla ympäristöystävällisyys huomioidaan päivittäisissä toiminnoissa. Ympäristönäkökulmat ovat jatkuvan kehityksen kohteena, jotta ne tulevat jatkossa vieläkin paremmin huomioiduiksi.

Hävikin vähentäminen on Palmialla tunnistettu merkittäväksi ympäristöteoksi ja lisäksi myös hävikin taloudellinen vaikutus on huomattava. Hävikin seuraaminen ja vähentäminen on tavoitteellista ja jatkuvaa keittiön ydintoimintaa. Apuna hävikkitiedon seuraamisessa toimii Hukka.ai -työkalu, jolla voi seurata ruokalajikohtaisesti hävikkiä. Tietoa hyödynnetään menekin arvioimisessa, ruokalistasuunnittelussa ja tuotekehityksessä.

Vuosien 2022–2024 Palmian vastuullisuusohjelmassa ravintola- ja ruokapalveluita koskevia toimenpiteitä ovat ruokahävikin vähentämisen lisäksi ilmastoystävällisten kala- ja kasvisruokien kehittäminen, suomalaisten raaka-aineiden hyödyntäminen, WWF:n kalaoppaan seuraaminen, sertifioitujen palmuöljyn ja ympäristömerkittyjen pesuaineiden käyttäminen sekä ympäristöystävällisten vaihtoehtojen hyödyntäminen ruokakuljetuksissa.

14.3.2024 vietettiin kouluissa ja päiväkodeissa Iloa kouluruokaan-tapahtuma, jossa lähtökohtana oli tasapuolisuus. Keväällä 2024 Järvenpään Yhteiskoulussa järjestettiin järvikalapöytäkirjojen maistotilaisuus, jossa oppilaat arvioivat järvikalapöytäkirjojen makua ja rakennetta.

Ympäristön tila

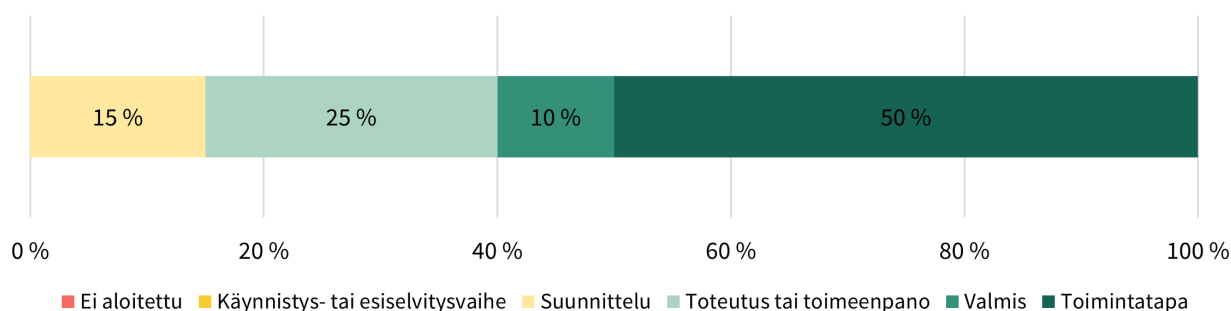
Elinvoimaisen kaupunkiluonnon turvaaminen on tärkeää luonnon monimuotoisuuden kannalta ja kaupunkiluonto ja viheralueiden elinvoimaisuus vaikuttavat merkittävästi myös kaupungin viihtyisyyteen. Lisäksi viheralueet ja viherelementit, niin luonnonmukaisemmat kuin rakennetummat, ovat tärkeässä roolissa muun muassa hulevesien hallinnassa ja miellyttävien pienilmastojen luomisessa.

Ympäristön tilaan vaikutetaan olennaisesti vesien suojelulla. Tavoitteena on, että Tuusulanjärven ekologinen tila olisi hyvä vuoteen 2030 mennessä. Tällä hetkellä tila on tyydyttävä, kun se vielä

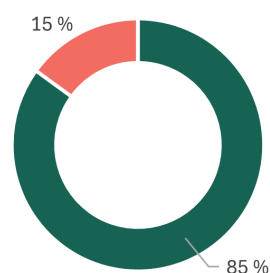
muutama vuosi sitten oli välttävä. Vesistöjen suojelua edistetään myös hulevesien hallinnalla sekä pohjavesiä ja pienvesiä vaalimalla. Tiiviissä kaupunkiympäristössä myös melu ja ilmanlaatu vaikuttavat kaupunkiympäristön terveellisyyteen ja viihtyisyyteen.

Ympäristön tilaan liittyviä toimenpiteitä on 20. Näistä toimenpiteistä 25 % on edennyt toteutus- ja toimeenpanovaiheeseen, 10 % on valmiita ja 50 % vakiintuneet toimintatavoiksi. 15 % toimenpiteistä on vielä suunnitteluvaiheessa, mutta kaikki toimenpiteet on aloitettu. 85 % toimenpiteistä on edennyt suunnitellusti aikataulussa.

Toimenpiteiden eteneminen

Toimenpiteiden ajantasaisuus

■ Ajallaan ■ Myöhässä ■ Ei toteuteta tässä vaiheessa

Ilmastomuutokseen varautuminen ja sopeutuminen

Tavoitetila 2030

Järvenpää on ilmastokestävä kaupunki.

Mittarit

- Ilmastomuutokseen varautuminen (arvioidaan tunnistettujen toimenpiteiden seurannan kautta)

Sen lisäksi, että ilmastomuutosta tulee hillitä tehokkaasti ja nopeasti, tulee ilmastomuutoksen myös varautua ja sopeutua. Kaupunkia suunnitellaan ja rakennetaan pitkälle tulevaisuuteen, minkä

takia on erityisen tärkeää huomioida mahdolliset muutokset tulevaisuuden olosuhteissa, toiminnassa ja tarpeissa.

Asemakaavoituksessa kehitetään ilmastovaikutusten arviointia

Vuoden 2024 aikana kehitettiin ilmastovaikutusten arviointia asemakaavoituksessa. Ilmastovaikutusten arvioinnissa arvioidaan, miten asema-kaavan laadinnan tai -muutoksen toteuttaminen vaikuttaisi alueella syntyviin päästöihin, ilmastomuutokseen sopeutumiseen sekä kaupungin ilmastotavoitteisiin. Ilmastovaikutusten arviointi osana suunnittelutyötä auttaa tunnistamaan mahdollisuuksia vähentää kaavasta aiheutuvia negatiivisia ilmastovaikutuksia suunnittelun keinoin. Arviointi kuvataan asemakaavaselostukseen.

Ilmastovaikutusten arvioinnin avuksi kehitetään

jatkuvasti uudenlaisia työkaluja, joista Järvenpäässä on testattu Tempakanmäen asemakaavasuunnittelussa esimerkiksi Hiilikartta-työkalua. Sen avulla arvioidaan maankäytön muutoksen vaikutusta kasvillisuuden ja maaperän hiilinieluun ja -varastoon.

Ilmastovaikutusten arvioinnissa voidaan käsitellä myös esimerkiksi rakentamiseen liittyviä päästöjä ja niiden vähentämistä, kestävän liikkumisen mahdollisuuksia, sekä helteiltä suojaavaan varjostukseen että hulevesien imeytykseen liittyviä näkökulmia.

Viherkerroin viherryttämisen työkaluna

Viherkerroin on työkalu, jota voidaan käyttää kaavasuunnittelun tukena riittävän kasvillisuuden varmistamiseksi kaupunkirakenteessa. Tavoitteena on parantaa elinympäristön laatua ja edistää kestävästä kaupunkisuunnittelusta.

Viherkerroin auttaa kiinnittämään huomiota suunnittelussa vaikuttavimpiin viherratkaisuihin, sillä niistä saa työkalussa parhaimmat pisteet painotettujen laskentakertoimien avulla. Esimerkiksi ilmastomuutokseen sopeutumisen kannalta on keskeistä edistää hulevesien imeytymistä kasvillisuuden, viherkattojen ja läpäisevien pintojen

avulla. Näin ehkäistään tulvariskejä. Olemassa olevan kasvillisuuden ja erityisesti vanhojen puiden säilyttäminen on tärkeää luonnon monimuotoisuuden ja hiilen sidonnan kannalta. Lisäksi kasvillisuus tarjoaa viilentäviä varjoja, parantaa ilmanlaatua ja edistää elinympäristön viihtyisyyttä.

Vuonna 2024 laadittiin [opinnäytetyö](#), jossa tarkasteltiin viherkerroimen käytettävyyttä sekä kahden Järvenpään keskustakorttelin viherkerroin-lukuja ja keinoja parantaa niitä. Opinnäyte työn laati Fatima Kalliomaa LAB-ammattikorkeakoulusta.

Ilmastonmuutokseen varautuminen ja sopeutuminen

Tavoitetila 2030

Tuusulanjärven sekä pienvesien ja pohjavesien tila on hyvä. Tuusulanjärvi on kaupunki- ja luonnonympäristön ydin.

Mittarit

- Tuusulanjärven tila

Tuusulanjärven rehevöityminen on merkki liiallisesta ja pitkään jatkuneesta ravinnekuormituksesta. Ravinteita kulkeutuu pelloilta ja kaupunkiympäristöstä hulevesien mukana järveen. Lisäksi ajan saatossa järven pohjaan kertyneiden ravinteiden vapautuminen takaisin veteen ylläpitää rehevöitymistä. Ravinteet, eli typpi ja fosfori, kiihdyttävät levien kasvua, mikä näkyy muun muassa sinileväkukintointa ja heikentyneenä veden laatuna. Rehevöitymisen merkkejä ovat myös rantojen umpeenkasvu ja särkikalojen runsastuminen.

Tulevaisuudessa lämpenevä ilmasto saattaa vaikeuttaa Tuusulanjärven valuma-alueelta tulevan ravinnekuormituksen vähentämistä. Ravinteiden huuhtoutuminen voi lisääntyä, jos sateiden määrä kasvaa ja entistä suurempi osa talven sateesta sataa vetenä lumen sijaan. Ympärivuotisen kasvupeitteisyyden suosimisen merkitys pelloilla kasvaa, kun lumikerros ja routa eivät suojaa maata sateen huuhtomiselta talvisin. Veden lämpötilan nouseminen saattaa myös pahentaa sinileväkukintoja pidentämällä niiden kestoa ja voimakkuutta.

Tuusulanjärven tila

2019 tyydyttävä

2008, 2013 välttävä

Kuvio 2. Tuusulanjärven ekologinen tila vuosina 2008, 2013 ja 2019. Järven ekologinen tila arvioidaan kuuden vuoden välein, seuraavan kerran vuonna 2025.

Rankkasateet aiheuttivat laiterikon Tervanokan pumppaamolla 26.9.2024. Laiterikon seurauksena tapahtui ylivuoto, jossa noin 4400 m³ ylivuotovedettä päätyi Tuusulanjärveen. Ylivuotovedestä arviolta noin 10 % oli jätevedettä ja loput hulevettä.

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus tarkasteli uimaveden laatua Tuusulanjärvestä ylivuodon jälkeen. Tervanokan uimarannan vesi täytti uima-vedelle asetetut laatuvaatimukset noin kuukausi laiterikkoo seuranneissa näytteenotoissa, Vanhankylänniemessä veden laatu todettiin hyväksi jo aiemmin. Vedenlaatu palautui ylivuotoveden laimentuessa järven veteen.

Tuusulanjärven tilaa kohennetaan hoitokalastuksilla

Tuusulanjärven tilaa pyritään parantamaan Tuusulanjärvi-hankkeessa esimerkiksi hoitokalastuksilla, jotka aloitettiin jo vuonna 1997. Hoitokalastuksessa järvestä poistetaan erityisesti särkikaloja, jotka pöyhivät järven pohjaa ravintoa etsiessään ja vapauttavat samalla pohjaan kertyneitä ravinteita veteen. Palauttamalla saaliin mukana tulleet petokalat järveen huolehditaan siitä, että järven ravintoketju pysyy tasapainossa.

Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen mukaan hoitokalastuksen avulla Tuusulanjärvestä saadaan poistettua vuosittain keskimäärin 300 kiloa fosforia ja 1000 kiloa typpeä. Vuonna 2024 saaliin koko oli 40 000 kiloa, joka on viime vuosien saaliisiin verrattuna tavanomaisen kokoinen.

Tuusulanjärvi-hanketta koordinoi Keski-Uudenmaan ympäristökeskus. Pitkäjärven työn ansiosta järven ekologinen tila on kohentunut välttävistä tyydyttävään tilaan vuonna 2019.

Luonnon monimuotoisuus

Tavoitetila 2030

Luonnon monimuotoisuuden säilymiseen panostetaan ja elinvoimainen kaupunkiluonto on turvattu.

Mittarit

- Luonnonsuojelualueiden pinta-ala

Järvenpäässä suojellaan luontoselvityksissä arvokkaimmiksi tunnistettuja luontokohteita esimerkiksi perustamalla luonnonsuojelualueita. Järvenpään merkittäviä luontoarvoja ovat esimerkiksi muuttolintujen ja lukuisten uhanalaisten lintulajien pesimä- ja ruokailualueena suosima Tuusulanjärven lintuvesi ja jokivarsilehdot, joista suurin on Lemmenlaakson lehto. Kaupungin kannustaa myös muita maanomistajia edistämään luonnon monimuotoisuuden säilymistä Järvenpäässä.

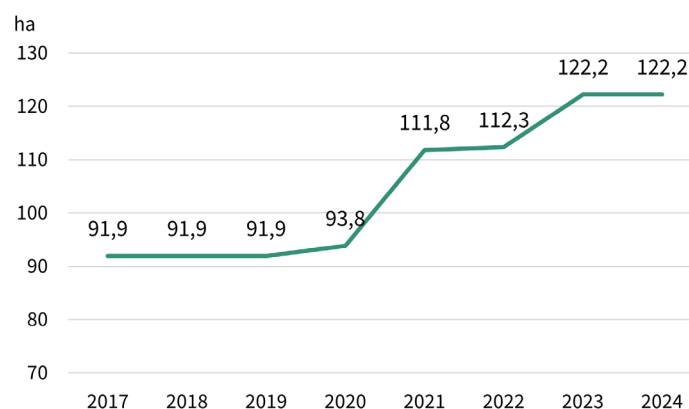
Luontokohteiden lisäksi myös rakennettuun viherympäristöön lisätään monimuotoisuutta esimerkiksi suosimalla niittyjä nurmikoiden sijaan, tuomalla lahopuita puistoihin, jättämällä maapuita lahoamaan puistometsiin sekä istutettavien ja kylvettävien kasvilajien valinnalla.

Kesällä 2024 tehtiin valtuustoaloite LUMO- eli luonnon monimuotoisuusohjelman laatimisesta Järvenpäähän. Aloitteen myötä luonnon monimuotoisuuden näkökulmaa tuotiin vahvemmin esille resurssiviisauden tavoitteiden päivityksen valmistelussa asettamalla tavoitteet ja konkreettisemmat linjaukset luonnon monimuotoisuuden turvaamiselle verrattuna vuonna 2019 valtuuston hyväksymään Resurssiviisas Järvenpää -tiekarttaan. Resurssiviisauden tavoitteiden päivitystä valmisteltiin osana loppuvuodesta 2024 aloitettua strategisen ohjelmatyön uudistusta, jossa yhdistettiin useita kaupungin ohjelmia laajennettuun Hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelmaan 2026-2029. Hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelmaa 2026-2029 käsitellään kaupungin päätöksenteossa keväällä 2025. Lisäksi Järvenpään kaupunki on mukana KUUMA-seudun LUMO-suunnittelukäsikirjan valmistelussa.

Uudenmaan ELY-keskus aloitti uuden luonnonsuojelualueen perustamisen Tuusulanjärven lintuveden Natura 2000 -alueelle syksyllä 2024. Järvenpäässä Natura-alueesta on jo aiemmin suojeltu luonnonsuojelualueina pohjoispohjukka sekä eteläisin osuus Vanhankylänniemessä. Uudeksi luonnonsuojelualueeksi Järvenpäässä on esitetty nykyisten luonnonsuojelualueiden väliin jäävää osuutta, sekä eteläisimmän luonnonsuojelualueen viereistä rantaa ja vesialuetta mukailen jo olemassa olevan Natura-alueen rajausta. Uudeksi luonnonsuojelualueeksi esitetty alue on osittain Järvenpään kaupungin ja osittain muiden yksityisten maanomistajien omistama. ELY-keskus kuuli asiasta maanomistajia syksyllä 2024. Luonnonsuojelualue voidaan perustaa myös ilman maanomistajan suostumusta.

Luonnonsuojelualueiden pinta-ala

Kaavio 19. Luonnonsuojelualueiden yhteenlaskettu pinta-ala Järvenpäässä 2017–2024. Pinta-alaan lasketaan Järvenpään kaupungin maille perustetut, valtion omistamat sekä yksityisten maanomistajien perustamat luonnonsuojelualueet Järvenpäässä.

Haarajoenpadon purku etenee

Haarajoella sijaitsee Keravanjoen viimeinen este vaelluskalojen nousulle. Yli 100-vuotias pato on yksityisomistuksessa. Kaupunki ja padon omistajat purkavat yhteisymmärryksessä vanhan padon ja kaupunki rakentaa tilalle Kaitarannankosken pohjakynnyksen, joka säilyttää yläjuoksun vedenkorkeuden, mutta mahdollistaa kalojen nousun rakenteen vesijuoksutusaukosta. Hankkeessa on mukana lisäksi myös Uudenmaan ELY-keskus ja WWF.

Hanketta on tehty vuodesta 2018 lähtien ja sen ve-

silupahakemus jätettiin syksyllä 2022 Etelä-Suomen aluehallintovirastoon (AVI). Hakemusta on täydennetty muutamassa osassa AVI:n pyynnöstä ja lokakuusta 2024 saakka se on ollut AVI:n käsittelyssä ja odottaa vesilupaa. Lupa toivotaan saatavan kevään 2025 aikana.

Vuonna 2024 pyrittiin kartoittamaan tarkemmin hankkeen budjettia ja ulkoisen rahoituksen hakeminen aloitettiin. Hankkeen budjetti tarkentuu rakentamissuunnittelun myötä vuonna 2025.

Loutinojan hulevesien hallintaa ja luontoarvojen vaalimista Kartanonseudun asemakaavoituksella

Tuusulanjärvellä tehtävien hoitotoimien lisäksi valuma-alueelta tulevan ravinnekuormituksen hillitsemiseksi tehdään pitkäjänteistä työtä. Syksyllä kaupunki aloitti [Kartanonseudun hulevesirakenteet I -asemakaavamuutostyön](#) ja Rampa-kanpuiston suunnittelun. Asemakaavamuutos koskee rakentamatonta aluetta Johdinkadun, Pietolankadun varren asuinrakennusten, Rampa-kanmetsän ja Jäppilänkadun välissä.

Kaavamuutoksen taustalla on [Loutinoja kuntoon -hanke \(2020\)](#), jonka yhteydessä laadittiin ideasuunnitelma alueen luonnonmukaisten hulevesiratkaisujen kehittämiseksi. Hulevesiratkaisujen avulla pyritään palauttamaan uoman luonnollinen vesitase. Tavoitteena on vahvistaa lehdon luontoarvoja sekä ehkäistä yhtäältä uoman kuivumista ja toisaalta tasata huippuvirtaamia. Näin hillitään hulevesitulvia uoman alapuolisella kaupunkialueella sekä vähennetään Tuusulanjärven ravinnekuormitusta.

Hulevesien hallintaan liittyvien kaavamuutostarpeiden lisäksi kaavamuutoksen yhteydessä säilytetään ja monipuolistetaan alueen lähivirkistyskäyttöä sekä päivitetään muutostarpeet myös luonnonsuojelun osalta. Kartanonseudun purolehto on tunnistettu luontoselvityksessä ([Faunatica 2015, päivitys 2019](#)) kansallisesti arvokkaaksi kohteeksi ja se on merkitty yleiskaavaan S-2-merkinnällä, jonka tarkoituksena on mahdollistaa sekä luontoarvojen säilyttäminen asemakaava-merkinnällä että hulevesien hallinnan kehittäminen luontoarvoja kunnioittaen. Lisäksi purolehto toimii ekologisena yhteytenä.

Kartanonseudun hulevesirakenteet I -asemakaavamuutos ja puistosuunnitelma valmistuvat vuonna 2025 ja rakentaminen ajoittuu vuosille 2025–2026. Ympäristöministeriö on myöntänyt hulevesirakenteiden suunnitteluun ja rakentamiseen 200 000 euroa avustusta.

Monilajisempaa kaupunkivihreää hoitoluokkia laskemalla

Järvenpäässä on laskettu yleisten ja katualueiden hoitoluokkia vuosina 2023 ja 2024. Käytännössä tämä tarkoittaa harvempia niittoja muun muassa katujen ja kävely- ja pyöräteiden pientareilla. Niittoja on voitu vähentää esimerkiksi kolmesta kerrasta kasvukauden aikana kahteen niin, että ensimmäinen niitto on ajoittunut keskikesälle juhannuksen jälkeen ja toinen elokuulle. Aiemman hoitoluokkien piennaralueilla leikkuuta on vähennetty kahdesta niittokerrasta yhteen, elokuulle ennen koulujen alkua. Poikkeuksena liikenne-

turvallisuuden näkökulmasta keskeiset kohteet, joissa niitto on ajoitettu juhannuksen jälkeiselle viikolle turvaten riittävät näkemät.

Niittokertojen vähentäminen ja myöhäistäminen mahdollistaa sen, että pientareiden luonnonkukat ehtivät kukkia. Kukkivat kasvit tarjoavat ravintoa monenlaisille hyönteisille kesän ajan ja ylläpitävät monimuotoista kaupunkiluontoa. Harventamalla niittoja säästetään myös viheralueiden hoito- ja ylläpitokustannuksissa.

Perinneympäristöä hoidetaan lampaiden avulla Lemmenlaaksossa

Lemmenlaakson lehdon luonnonsuojelualue on yksi kaupungin suosituimmista luonto- ja ulkoilukohteista. Keravanjokea reunustavan lehtometsän lisäksi luonnonsuojelualue ulottuu lehdon eteläpuolella sijaitsevalle perinneympäristöalueelle.

Lemmenlaakson niityt ovat perinnebiotooppeja, jotka ovat perinteisen laidunnuksen peruja. Perinteiset maatalousympäristöt ovat harvinaistuneet karja- ja maatalouden muutosten myötä ja samalla niillä viihtyvien lajien elinympäristöt ovat kutistuneet. Avoimet ja valoisaat niityt sekä muut perinnebiotoopit ovat Suomen runsaslajisimpia elinympäristöjä. Niillä tavaetaan runsaasti esimerkiksi erilaisia hyönteisiä, kuten perhosia, sekä heiniä ja kukkivia kasveja.

Lemmenlaakson lisäksi myös Vanhankylänniemessä ylläpidetään avoimia niittyjä lammaslaidunnuksen avulla. Laidunnus on kustannustehokas tapa ylläpitää perinnebiotooppia, sillä

koneellisesti Lemmenlaakson jyrkkien rinteiden niitto olisi hyvin haastavaa. Ilman niittoa tai laidunnusta arvokas niitty kasvaisi umpeen. Kesällä 2024 Lemmenlaaksossa ja Vanhankylänniemessä ahertaneet lampaat olivat Tuusulan Lammaskallion tilalta.

Kuva 1. Lampaista Lemmenlaaksossa.

Ilmanlaatu ja melu

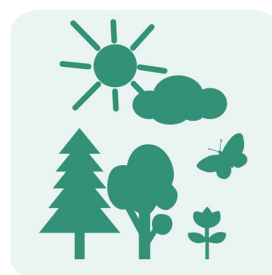
Tavoitetila 2030

Ilmanlaatu on koko kaupunkialueella hyvä. Aukkaat eivät altistu pitkäkestoiselle ympäristömelulle.

Mittarit

- Ilmanlaatu

Tieliikenteen pakokaasut, katupöly ja kotitalouksien puunpoltto ovat merkittävimmät ilmanlaatua heikentävät tekijät Järvenpäässä ([Ilmanlaatu Uudellamaalla 2023](#), [Uudenmaan Elinkeino, liikenne ja ympäristökeskus 2024](#)). Tämä näkyy erityisesti Lahti-Helsinki-moottoritien ja keskustan pääkatujen läheisyydessä, sekä ajoittain lämmityskautena tiiviisti rakennetuilla pientaloalueilla, joissa poltetaan runsaasti puuta. Energiantuotannon päästöt

vapautuvat piipuista korkeammalle ilmaan, eivätkä ne näin ollen vaikuta merkittävästi paikalliseen ilmanlaatuun.

Ilmanlaadussa seurataan erityisesti typpidioksidin (NO_2) ja hengitettävien hiukkasten pitoisuuksia. Lisäksi tietoa kerätään typenoksidien, rikkidioksidin, hiilimonoksidin ja haihtuvien orgaanisten hiilivetyjen päästöistä.

Typpidioksidin mittauspisteet ovat Järvenpäässä Helsingintiellä ja Sibeliuksenväylällä. Vuonna 2023 typpidioksidin pitoisuuden vähenivät edelliseen vuoteen verrattuna molemmissa mittauspisteissä (kaavio 20). Pitoisuudet alittivat vuosiraja-arvon ja WHO:n vuosiohjearvon selvästi. Typpidioksidipitoisuuden vähenemistä selittävät ainakin ajoneuvo-tekniikan kehitys ja autokannan uusiutuminen ja sähköistyminen, jotka vaikuttavat myös pakokaasujen hiukkaspäästöjen määrään.

Hiukkaspitoisuudet nousevat erityisesti kevään katupölyaikana katujen sulaessa ja kuivuessa, kun liikenne ja tuuli saavat hiekoitushiekan pölyämään. Lisäksi hiukkasia syntyy tien pinnoitteesta, autojen jarruista ja renkaista sekä pakokaasuista, minkä takia ilmanlaatu heikkenee vilkkailla teillä ruuhka-aikoina. Talvisin hiukkaspitoisuudet nousevat puun polton takia. Vuonna 2022 hengitettävien hiukkasten vuorokausipitoisuuden kansalliset ohjearvot ylittyivät Järvenpäässä maaliskuuhun. Korkeimmat pitoisuudet olivat kuitenkin selvästi pienemmät kuin edellisellä mittauskerralla vuonna 2015. ([Ilmanlaatu Uudellamaalla 2022, Uudenmaan Elinkeino, liikenne ja ympäristökeskus 2023](#)).

Ilmanlaatu

Kaavio 20. Typpidioksidin pitoisuus keskiarvo ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) vuoden aikana Sibeliuksenväylän mittauspisteellä 2014–2023.

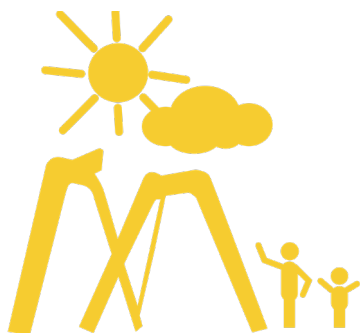
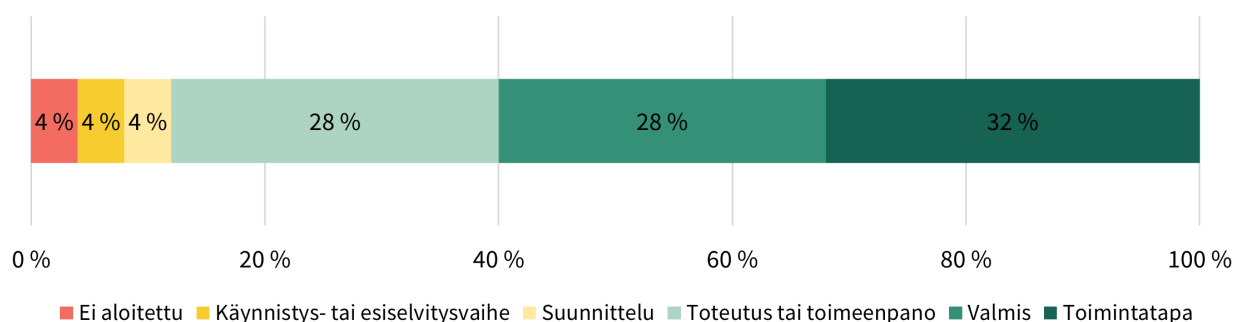
Tieliikenne, raideliikenne ja rakennustyömaat tuottavat melua. Melu vaikuttaa viihtyisyyteen, sekä kestosta ja voimakkuudesta riippuen myös terveyteen negatiivisesti, minkä takia maankäytön suunnittelussa pyritään vähentämään kaupunkilaisten altistumista pitkäaikaiselle melulle.

Tietoisuus ja yhteistyö

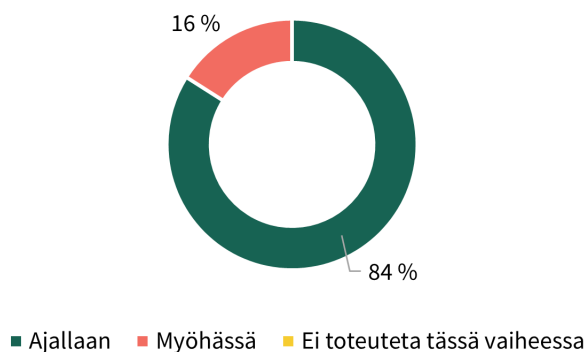
Järvenpään resurssiviisaustavoitteiden saavuttaminen edellyttää kaikkien toimijoiden panosta. Kaupungin oman toiminnan ja toimintatapojen kehittämisen lisäksi kaupunki vaikuttaa myös muiden toimijoiden mahdollisuuksiin toimia kes-tävästi. Näyttämällä esimerkkiä sekä lisäämällä tietoisuutta ja yhteistyötä kaupunki edistää re-surssiviisaustyötä koko kaupungissa.

Tietoisuuteen ja yhteistyöhön liittyviä toimenpi-teitä on 25. Näistä toimenpiteistä 28 % on eden-nyt toteutus- ja toimeenpanovaiheeseen, 28 % on valmiita ja 32 % on vakiintuneet toimintatavoik-si. 4 % toimenpiteistä on vielä aloittamatta, 4 % toimenpiteistä on vielä käynnistys- tai esiselvityk-sessä ja 4 % suunnitteluvaiheessa. 84 % toimen-piteistä on edennyt suunnitellusti aikataulussa.

Toimenpiteiden eteneminen

Toimenpiteiden ajantasaisuus

Ympäristöjohtaminen

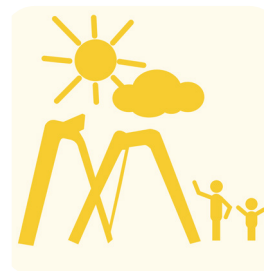
Tavoitetila 2030

Järvenpään kaupunki tunnetaan resurssiviisaana toimijana. Kaupunki toimii esimerkkinä ilmasto- ja ympäristötyössä.

Mittarit

- Kaupungin henkilöstön rooli, aktiivisuus ja tyytyväisyys ympäristötyöhön

Syksyllä 2024 tehtiin valtuustoaloite Resurssiviisaampi Järvenpää -kilpailun järjestämisestä. Aloitteen mukaan kilpailun tavoitteena on asukkaiden ja kaupungin henkilöstön osallistaminen resurssiviisaisten toimintatapojen ja ratkaisujen ideointiin. Tarkoituksena on löytää uusia avauksia, joilla voidaan saavuttaa säästöjä ja toimia taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristön näkökulmasta kestävästi. Kilpailun valmistelu aloitettiin virkatyönä loppuvuonna 2024.

ympäristökasvatus sekä paperisten materiaalien käytön vähentäminen.

Jotta resurssiviisaustavoitteita voidaan edistää läpileikkaavasti kaikessa kaupungin toiminnassa, on tärkeää, että henkilöstö tiedostaa omiin työtehtäviinsä liittyvät ympäristövaikutukset ja vaikutusmahdollisuudet ja että ilmastotavoitteita johdetaan osana normaalia johtamista, ilmastovaikutusten arviointia edellytetään ja johtamisessa kiinnitetään huomiota siihen, että resurssiviisaus toteutuu osana kaikkea työtä.

Kaupungin henkilöstön rooli ympäristötyössä

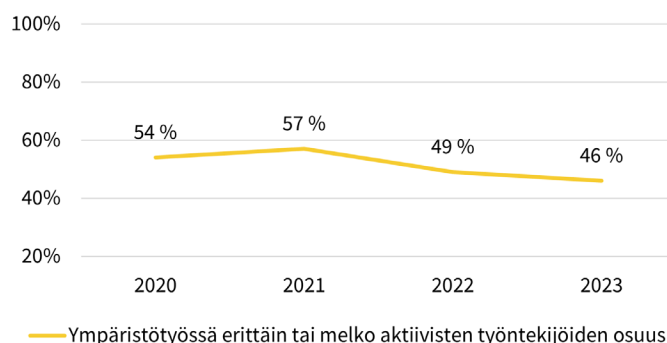
Viimeisin henkilöstön ympäristökysely toteutettiin syksyllä 2023 ja siihen vastasi noin sata kaupungin työntekijää. Vastauksia saatiin kaikilta palvelualueilta ja Mestaritoiminnalta.

Edellisten vuosien tapaan kaupungin henkilöstö koki omiksi rooleikseen resurssiviisaustyössä sääntöjen noudattajan, toteuttajan ja kannustajan/innostajan roolit. Vastauksien mukaan ympäristönäkökulmia huomioitiin laajasti osana omaa työnsä kuvaa erilaisissa työtehtävissä. 46 % vastaajista kertoi olevansa erittäin tai melko aktiivinen ympäristötyössä. Ympäristötyössä aktiivisten osuus on hieman laskenut viime vuosina (kaavio 21).

Kaupungin tasolla yleisimmät toimet liittyivät jätelajitteluun, irtaimiston kierrätykseen sekä kestävien liikkumismuotojen hyödyntämiseen. Samoissa toimissa nähtiin kuitenkin myös parantamisen varaa. Lisäksi nykyisestä ympäristötyöstä esille nousivat

Kaupungin henkilöstön aktiivisuus ympäristötyössä

Kaavio 21. Järvenpään kaupungin henkilöstön ympäristökyselyssä niiden työntekijöiden osuus, jotka ovat vastanneet olevansa ympäristötyössä erittäin tai melko aktiivisia 2020–2023. Vastaajilta kysyttiin sitä, kuinka aktiivisesti he seuraavat ympäristön tilaa koskevaa julkista keskustelua, kirjoittelua ja ajankohtaisia esimerkkejä ja kuinka aktiivisesti he tuovat ympäristönäkökulmaa, kehitystarpeita ja ideoita esiin omassa työyhteisössään sekä lausunnoissa ja sidosryhmytyössä. Aktiivisten osuus laskettiin näiden näkökulmien keskiarvona huomioiden ”erittäin aktiivisesti” ja ”melko aktiivisesti”-vastaukset.

Resurssiviisaustyön tiedolla johtaminen

Tiedolla johtamisen kehittäminen on Järvenpäässä kaupunkitasoinen tavoite. Tiedolla johtamisen käytäntöjä ja kehittämistä pilotoitiin kaupunkikehityksen ilmasto- ja ympäristöyksikössä loppuvuoden 2023 ja alkuvuoden 2024 aikana.

Pilotoinnin aikana yksikön toiminnan kannalta keskeisiä, kaupungin strategisia tavoitteita edistäviä prosesseja, sekä niihin liittyviä rooleja, vastuita ja tiedon tarpeita tarkasteltiin ja kehitettiin tiedolla johtamisen näkökulmasta. Lisäksi tarkasteltiin strategiaan liittyviä mittareita.

Työn aikana tunnistettiin kehittämistarpeita myös siinä, miten resurssiviisaustavoitteiden ja toimenpiteiden edistymiseen liittyvää tietoa käsitellään ja hyödynnetään toiminnan suunnittelun ja päätöksenteon tukena. Pilotoinnin eväitä hyödynnettiin ja jatkojalostettiin ilmastoviisaan johtamisen ja suunnittelun hankkeessa.

Kaupungin henkilöstön tyytyväisyys kaupungin ympäristötyöhön

2020: 7
2021: 7,1
2022: 7,3
2023: 7,2

Kuvio 3. Henkilöstön antaman kouluarvosanan (4–10) keskiarvo kaupungin ympäristötyölle kokonaisuudessaan 2020–2023.

Resurssiviisaus- ja ilmastotavoitteiden johtamisen kehittäminen

Järvenpään kaupungin ilmastoviisaan johtamisen ja suunnittelun hankkeen yksi keskeisistä tavoitteista oli kehittää ilmastojohtamisen käytäntöjä.

Hankkeen alussa tehtiin ilmasto- ja talousjohtamisen nykytila-arvio. Nykytila-arvion ja tiedolla johtamisen pilotoinnin perusteella hankkeen aikana päädyttiin tarkastelemaan tarkemmin ilmastotavoitteiden tiedolla johtamisen kehittämistä ja ilmastotavoitteiden johtamista talouden suunnittelun ja seurannan prosesseissa.

Hankkeen aikana kuvattiin resurssiviisauden vuosikello ymmärrettävämpään ja selkeämpään muotoon sekä tarkasteltiin sitä rinnakkain talouden vuosikellon kanssa. Ilmastotavoitteita kytkettiin kaupungin talouteen viemällä resurssiviisauden toimenpiteitä ensimmäistä kertaa talouden käyttösuunnitelmaan erillisessä liitteessä. Liitteen toimenpiteitä seurataan osavuosikatsauk-

sen ja tilinpäätöksen yhteydessä. Tavoitteena on tuoda tietoa resurssiviisaustavoitteiden edistymisestä tiiviimmin talouden ja toiminnan suunnittelun ja johtamisen tueksi. Lisäksi kehitettiin resurssiviisauden seurannan käsittelyä, minkä tuloksena vuoden 2023 resurssiviisauden seurantaraporttiin lisättiin kaupungin johdon linjaamat jatkotoimenpiteet.

Hankkeessa ilmastojohtamisen jatkokehityksen kohteiksi tunnistettiin muun muassa ilmastovaiikutusten arvioinnin kehittäminen osana ennakko-vaikutusten arviointia sekä ilmastonäkökulmien huomioimisen kehittäminen investointiohjelmassa.

Hanke oli käynnissä 1.11.2023–15.9.2024 ja sen pääasiallisesta toteutuksesta vastasi kaupunkikehityksen ympäristötiimin jäsenistä muodostunut hanketiimi. Ympäristöministeriö rahoitti hanketta Kuntien ilmastoratkaisut -ohjelmassa.

Yhteistyö ja osallisuus

Tavoitetila 2030

Resurssiviisaustavoitteet saavutetaan yhdessä.

Mittarit

- Asukkaiden tyytyväisyys kaupungin ympäristötyöhön

Järvenpään resurssiviisaustavoitteiden saavuttaminen edellyttää toimia niin kaupunkiorganisaatiolta kuin asukkailta, yrityksiltä ja yhdistyksiltä.

Monet ympäristönäkökulmasta hyvät elämäntapa- ja kulutustottumukset ovat hyödyllisiä myös muista näkökulmista. Esimerkiksi ostamalla käytettyjä tavaroita uusien sijaan ja laskemalla huonelämpötilaa voi säästää rahaa. Arkiliikunta puolestaan edistää terveyttä ja hyvinvointia. Omia tottumuksia voi usein muuttaa monin tavoin, minkä takia kannattaakin aloittaa niistä toimenpiteistä, jotka tuntuvat helpoimmilta.

Vinkkejä hiilijalanjäljen pienentämiseen omassa arjessa saa esimerkiksi [Sitran elämäntapatestistä](#).

Yritykset voivat vauhdittaa kestävyys siirtymää tarjoamalla kestävä elämäntapaa tukevia tuotteita ja palveluita sekä edistämällä kestävyttä omissa toiminta- ja tuotantoketjuissaan.

Asukkaiden tyytyväisyys kaupungin ympäristötyöhön

2021: 6,3

2024: 6,7

Kuvio 4. Asukkaiden antaman kouluarvosanan (4–10) keskiarvo kaupungin ympäristötyölle kokonaisuudessaan vuosina 2021 ja 2024.

Asukkaiden näkemyksiä kaupungin ympäristötyöstä

Järvenpäässä tehdään ympäristökysely asukkaille muutaman vuoden välein. Kyselyllä selvitetään järvenpääläisten kokemuksia resurssiviisaasta arjesta sekä näkemyksiä kaupungin ympäristötyöstä. Viimeisin kysely tehtiin alkuvuodesta 2024 ja siihen saatiin noin 130 vastausta.

Vuonna 2024 yleisarvosanaksi kaupungin ympäristötyöstä asteikolla 4–10 annettiin 6,7. Arvosana nousi edelliseen, vuonna 2021 järjestettyyn kyselyyn nähden, jolloin arvosanaksi annettiin 6,3. Vastaajista noin 75 % oli sitä mieltä, että resurssiviisauden tulee näkyä vahvasti kaupungin toiminnassa ja resurssiviisaus on tärkeää Järvenpään imagolle.

Kyselyssä kysyttiin myös asukkaiden näkemyksiä kaupungin ympäristötyön onnistumisista ja kehityskohteista. Yleisten alueiden siisteydestä, pyöräily- ja virkistysreiteistä sekä Rantapuiston virkistysmahdollisuuksista saatiin positiivista palautetta.

Kehittämiskohteiksi nousivat julkinen liikenne, rakentamisen ja purkamisen käytäntöjen kestävyys, kevyen liikenteen väylien kunnossapito sekä jätehuolto. Vastauksissa esitettiin huolta metsien, viheralueiden ja puiden häviämisestä. Lisäksi vastaajat toivoivat lisää viestintää kaupungin ympäristötyöstä sekä ympäristöön liittyvistä teemoista.

Kestävän kehityksen asukasyhteistyö

Keväällä 2024 kaupunki kutsui asukkaita Seppälän talolle keskustelemaan kestävän kehityksen teemoista. Osallistujia kiinnostaviksi aiheiksi nousivat muun muassa ruokahävikin vähentäminen ja niittyjen lisääminen viheralueille. Lisäksi tilaisuudessa esiteltiin asukkaiden ympäristökyselyn tuloksia. Yhteisöviljelmä Kesälaitumen perennavaihtotorin yhteydessä sai esittää niittylaikutamisen kohdalle kartalle.

Syksyllä puolestaan järjestettiin pop up -ilmastopalapeli- ja kierrätysaskarteluilta kirjastolla. Tilaisuus järjestettiin Älä osta mitään -päivänä 29.11., jolloin kirjaston iskulause kuuluu "älä osta mitään – lainaa." Ilmastopalapelin pelaaminen havainnollistaa arjen kulutusvalintojen ilmastovaihtokutuksien suuruusluokkaa ja auttaa pohtimaan, millaisilla valinnoilla kukin voi pienentää omaa hiilijalanjälkeään. Ilmastopalapeliä voi hyödyntää myös ympäristökasvatuksessa esimerkiksi kouluissa.

Pop-upin aikana ja viikko sen jälkeen kirjastossa kävijöiden ilmastotekoja kerättiin yhteiselle ilmastotekojen inspiraatiotaululle. Suosituimmiksi ilmastoteoiksi nousivat lyhyiden matkojen kulke-

minen lihasvoimin, kierrätettynä hankkiminen, tarpeeseen hankkiminen ja tarpeettoman kierrättäminen, uusien vaatteiden ja kenkien ostamisen vähentäminen sekä kasvisruoan syöminen useammin. Kirjaston henkilökunta kokosi teema-hyllyyn aiheeseen sopivaa kirjallisuutta ja lapset pääsivät askartelemaan poistokirjoista koristeita.

Kuva 2. Ilmastotekojen inspiraatiotaulu kirjastossa.

Järkevä-palkinto Sykettä & Sinfoniale

Kaupunkikehityslautakunta valitsi vuoden 2024 Järkevä-palkinnon saajaksi keskustan tapahtumien järjestämisyhdistyksen Sykettä ja Sinfoniaa ry:n.

Lautakunta nosti perusteluissaan esille erityisesti kirpputoritoiminnan, mikä mahdollistaa kaupunkilaisten osallistumisen yhteiseen kiertotalouteen.

Yhdistys on vuodesta 1998 saakka yhdistänyt Järvenpään keskustan yrityksiä ja tapahtumia ja mahdollistanut asukkaiden osallistumisen yhteiseen tekemiseen kestävästi. Yhdistys käyttää palveluntuottajina pääasiassa paikallisia yrityksiä sekä antaa osaamisensa, lainattavan kalustonsa ja verkostonsa paikallisten toimijoiden käyttöön, jotta resurssiviisaus saadaan kantavaksi voimaksi koko tapahtumakentällä.

Mahdollistaminen ja ohjaus

Tavoitetila 2030

Ympäristöteot ovat luonteva osa kaikkien arkea. Ilmastoviisas asuminen ja liikkuminen on helppoa.

Mittarit

- Asukkaiden kokemus resurssiviisaan arjen edellytyksistä

Kaupungilla on tärkeä rooli kestävien elämäntapojen mahdollistajana ja yhteistyökumppanina muille toimijoille, jotka edistävät resurssiviisautta Järvenpäässä. Kaupunkiympäristöä kehittämällä ja tarjoamalla kestäviä palveluita kaupunki voi edistää muiden toimijoiden kestävää käyttäytymistä. Opetuksen ja kasvatuksen alalla tehdään tärkeää ympäristökasvatustyötä.

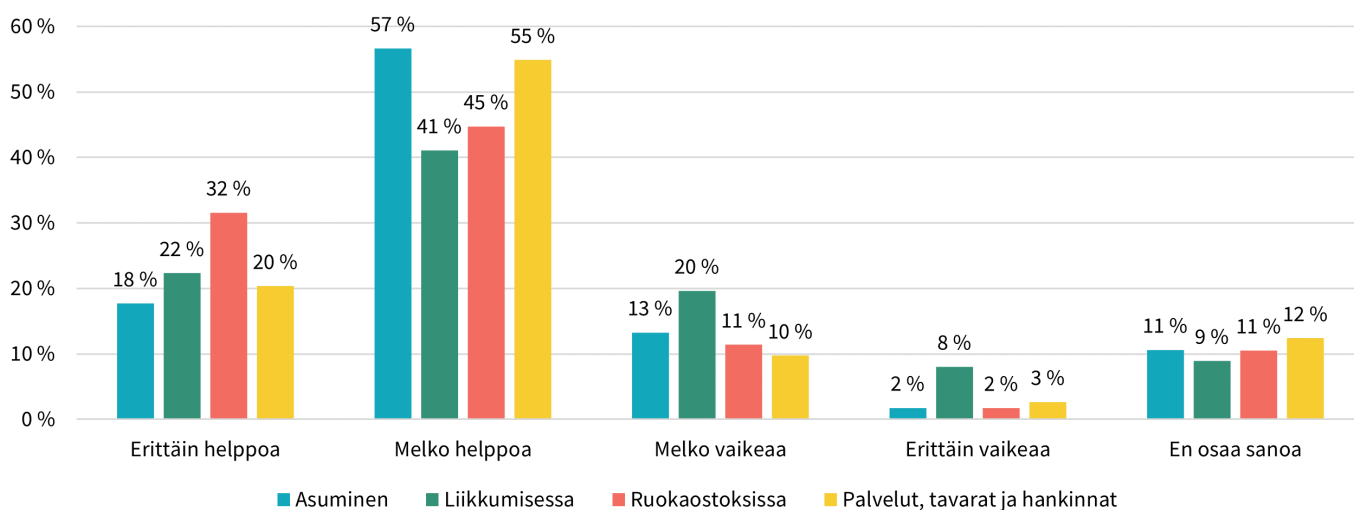
Elämäntavat muuttuvat sitä kestävimmiä, mitä helpompaa kestävä arki on ja mitä tavallisempia kestävämmät elämäntavat ovat. Laajempi kulttuurinen ja sosiaalisten normien muutos on laaja ilmiö, joka ulottuu kansainvälisistä ilmiöistä jokaisen omaan arkeen.

Resurssiviisaan arjen helppous Järvenpäässä

Vuoden 2024 alussa tehdyn asukkaille suunnatun ympäristökyselyn vastaajista **72 %** koki resurssiviisaan arjen Järvenpäässä erittäin tai melko helpoksi asumisen, liikkumisen, ruokaostosten sekä palveluiden, tavaroiden ja hankintojen osa-alueilla (kaavio 22). Vuonna 2021 vastaava luku oli 70 %. Osuus on laskettu *erittäin helppoa* ja *melko helppoa* vastauksien osuuksien keskiarvona.

Asukkaiden kokemus resurssiviisaan arjen edellytyksistä

Kaavio 22. Vuoden 2024 alussa järvenpäälaisille suunnatussa ympäristökyselyssä kysyttiin, miten helpoksi he kokevat resurssiviisaan arjen asumisessa, liikkumisessa, ruokaostoksissa ja tavaroissa, palveluissa ja hankinnoissa.

Kestävää kehitystä Järvenpään Opistolla

Kestävä arki ja resurssiviisaus ovat kantavia teemoja Järvenpään Opiston kaikessa toiminnassa. Opistossa panostetaan siihen, että kursseilla käytetyt materiaalit ovat ekologisia ja, aina kun mahdollista, kierrätettyjä. Aihe on hyvin ajankohtainen ja siihen panostetaan opiston kurssitarjonnassa vuosi vuodelta enemmän.

Lukuvuonna 2024-2025 kurssitarjonnasta löytyi yhteensä 10 aiheeseen erityisesti liittyvää kurssia. Pihanhoitoon liittyvät kompostointi- ja lajitteluilta, Siemenistä satoa -esikasvatuskurssi sekä käytännön sovelluksia luonnonmukaiseen kotitarveviljelyyn tarjoava Permakulttuuria kotipihaan! -verkkokurssi. Käsitöissä taas pidennetään materiaalien ja tavaroiden käyttöikää muun muassa kierrätysnahen parissa, vaatteita korjaten käsi-työtekniikoilla, sekä huonekaluja ja vanhoja ikkunoita kunnostamalla. Kuvataiteissa on askarreltu joulukortteja kukista ja opitaan käyttämään luonnonkasvien pigmenttejä. Ulkona ilman erillisiä välineitä toteutetaan Kävelystä juoksukuntoon- ja Ulkotreeni Rampakassa -kurssit.

Kuva 3. Kirjontatekniikoita. Kuva: Aino Riiho.

Kaupungin johtoryhmän vuonna 2024 linjaamien jatkotoimenpiteiden eteneminen

Vuoden 2023 resurssiviisauden seurannan perusteella kaupungin johtoryhmä linjasi keväällä 2024, että strategisten ohjelmien raportoinnin yhtymäkohtia ja yksinkertaistamisen mahdollisuuksia tulee tarkastella yhteistyössä. Vuonna 2024 aloitettiin ohjelmatyön kokonaisuuden uudistus, joka etenee päätöksentekoon keväällä 2025. Resurssiviisauden tavoitteiden päivitystä valmisteltiin osaksi Hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelmaa 2026-2029 yhdeksän muun ohjelman ohella.

Vuoden 2023 resurssiviisauden seurannan perusteella johtoryhmä päätti seuraavien jatkotoimien toteuttamisesta.

- Resurssiviisauden palvelualuekohtaisia toteutussuunnitelmia oli tavoitteena päivittää vaikuttavimmiksi ja helpommin seurattaviksi.
 - Toteutussuunnitelmien päivitystyö keskeytyi ohjelmatyön uudistuksen käynnistytessä.
- Tiedolla johtamista resurssiviisaustyössä, sekä resurssiviisaustiedon hyödyntämistä johtamisessa ja päätöksenteossa oli tavoitteena kehittää kouluttamalla ja ohjeistamalla henkilöstöä ilmasto- ja ympäristövaikutusten ennakoarvioinnissa, kehittämällä olemassa olevan resurs-

siviisaustiedon hyödyntämistä valmistelussa ja päätöksenteossa, kehittämällä maankäytön muutosten aiheuttamien päästöjen seurantaa ja tiedon hyödyntämistä sekä kytkeillä resurssiviisaustavoitteita vahvemmin osaksi johtamista esimerkiksi huomioimalla resurssiviisaustavoitteet omistajaohjauksessa, talousarviossa ja käyttösuunnitelmissa.

- Vuonna 2024 ilmasto- ja ympäristövaikutusten arviointia kehitettiin asemakaavoituksessa ja käyttösuunnitelman resurssiviisaus-liitteen toimenpiteitä seurattiin vuoden 2024 osavuositarkastuksessa ja tilinpäätöksessä, sekä uusia toimenpiteitä nostettiin vuoden 2025 käyttösuunnitelmaan.
- Lisäresursseja vaativiksi toimenpiteiksi tunnistettiin Järvenpään hiilinielujen ja -varastojen tilan selvittäminen sekä suunnitelman laatiminen keinoista lisätä niitä, lisätietojen hankkiminen kaupunkiorganisaation suorassa päätösvallassa olevista päästöistä eli hiilijalanjäljestä, sekä luonnon monimuotoisuusohjelman laatiminen.
 - Näihin ei ole osoitettu lisäresursseja vuonna 2024 ja siitä syystä ne eivät ole edenneet.

Johtopäätökset ja jatkotoimet

Resurssiviisaustyön seurannassa on noussut esiin tarve tehdä vaikuttavia toimenpiteitä luonnon monimuotoisuuden vaalimiseksi, ilmastopäästöjen vähentämiseksi, luonnonvarojen kulutuksen koh- tuullistamiseksi ja kiertotalouden toimintatapojen vahvistamiseksi.

On tärkeää jatkaa resurssiviisaustavoitteiden jal- kauttamista laajemmin ja johdonmukaisemmin kaupunkiorganisaation toimintaan sekä edistää re- surssiviisaustavoitteiden tiedolla johtamista osana normaaleja johtamisen käytäntöjä.

Kaupungin johtoryhmä käsitteli seurannan tuloksia ja johtopäätöksiä kokouksessaan 19.3.2025.

Jatkotoimenpiteet vuonna 2025

Resurssiviisaustoimille tulee varata taloussuunnit- telussa riittävät resurssit ja lisäksi resurssiviisaus- tavoitteet tulee huomioida entistä systemaattisem- min osana hankintoja. Vuonna 2024 ei voitu hankkia vihreää sähköä, sillä sille ei oltu varattu riittäviä re- sursseja.

Resurssiviisaustavoitteiden saavuttamiseksi on tär- keää, että tavoitteet huomioidaan rakentamisen ohjaamisessa sekä rakennuskannan hallinnassa. Tämä edellyttää resurssiviisauden näkymistä vah- vemmin niin julkisen rakennuskannan hallinnassa ja kehittämisessä, kuin muun rakentamisen ohjaus- keinoissa.

Kaupungin toiminnassa syntyvien jätteiden mää- rän vähentämiseksi on tarpeen selvittää syyt, mik-

si jätemäärä on kääntynyt kasvuun sekä kohdistaa tarvittavat toimenpiteet jätteiden vähentämiseksi. Kiertotalouden mukaista toimintaa tulee vahvistaa esimerkiksi lisäämällä henkilöstön osaamista.

Luontotiedon nykytilanne tulee kartoittaa ja tehdä helpommin suunnittelun saataville. Lisäksi luonto- tietoa tulee tarvittaessa päivittää.

Viherverkoston riittävyttä tulee tutkia alueellisen viherkertoimen avulla ja työkalua tulee hyödyntää suunnittelussa niin, että voidaan varmistaa riittävät viheryhteydet sekä yhteensovittaa luontoarvoja ja virkistyskäyttöä. Riittäviin virkistyskäyttömahdolli- suuksiin on syytä kiinnittää jatkossa erityistä huo- miota, sillä luonnon virkistyskäytön tärkeys nousi esiin myös resurssiviisauden tavoitteiden valmis- telussa Hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelmaan 2026-2029.

Pysäköinnin maksullisuutta ei päätetty edistää keskustassa ja liityntäpysäköinnissä vuonna 2024. Liikenteen päästövähennyksiä on kuitenkin tarve vauhdittaa ja siksi sisäiselle joukkoliikenteelle sekä kävelyn- ja pyöräilyn olosuhteiden parantamiselle tulee varata riittävät resurssit.

Resurssiviisauden tavoitteita käsitellään osana Hy- vinvointi- ja turvallisuussuunnitelmaa 2026-2029, joten palvelualueiden ja konsernipalveluiden to- teutussuunnitelmia ei päivitetä tässä vaiheessa. Resurssiviisaustoimien suunnittelun ja ohjauksen toteutustapa tarkentuu Hyvinvointi- ja turvallisuus- suunnitelman käsittelyn myötä.

Liitteet

Toimenpiteiden eteneminen palvelualueilla

Kaupunkikehityksen palvelualue

Opetuksen ja kasvatuksen palvelualue

Hyvinvoinnin palvelualue

Konsernipalvelut ja tilaomistus

Kaikkien toimenpiteiden eteneminen

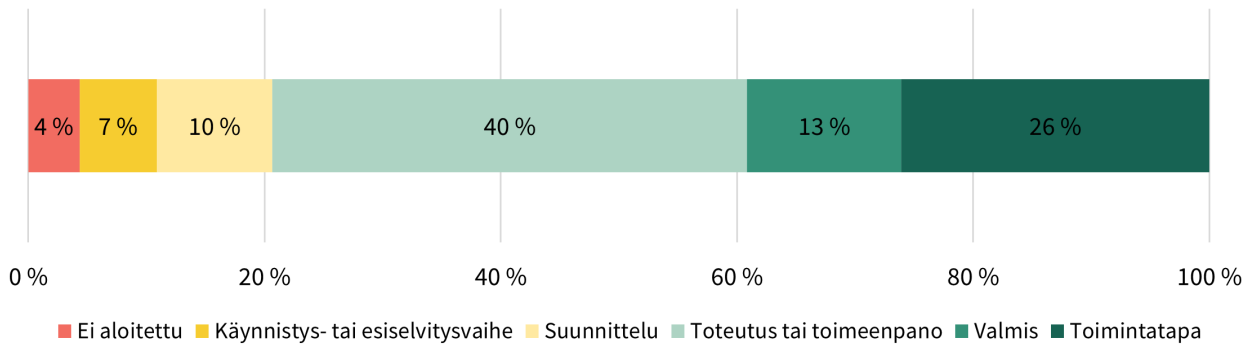
Kaupunkikehityksen palvelualue

Kaupunkikehityksen resurssiviisauden toteutus-suunnitelma 2020–2023 hyväksyttiin kaupunkikehityslautakunnassa 29.10.2020. Toimenpiteiden

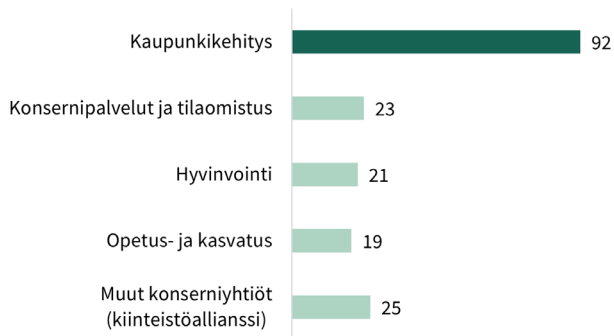
etenemisen tilanne on koottu alle. Kaupunkikehityksen palvelualueen vastuulla on 92 toimenpidettä.

Resurssiviisauden toimenpiteiden eteneminen 1–12/2024

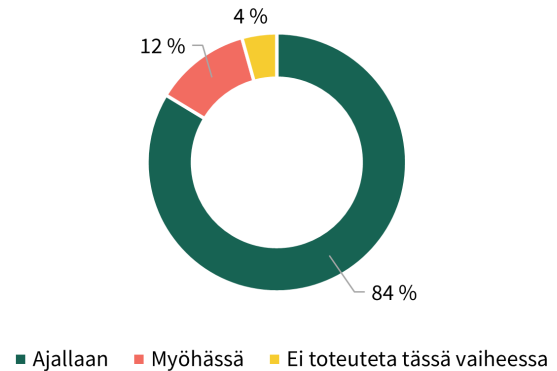
Toimenpiteiden eteneminen

Toimenpiteet vastuualueittain

Toimenpiteiden ajantasaisuus

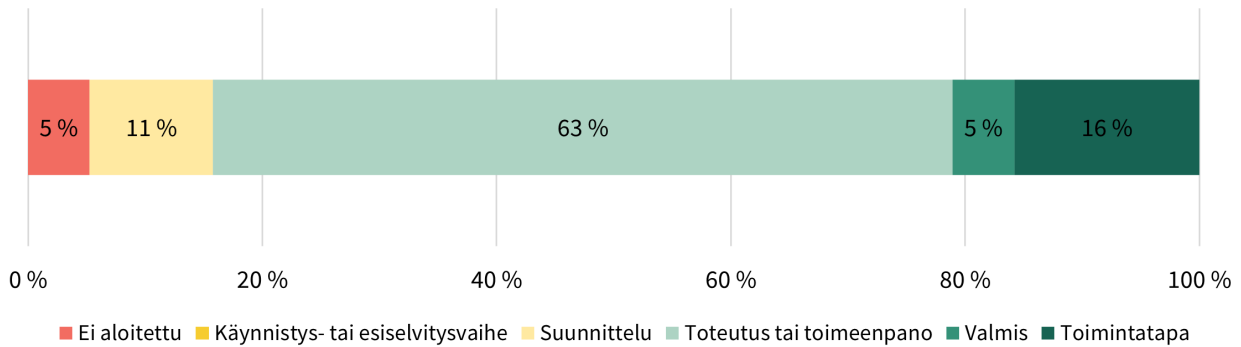
Opetuksen ja kasvatuksen palvelualue

Opetuksen ja kasvatuksen palvelualueen resurssiviisauden toteutussuunnitelma 2021–2023 valmistui 25.5.2021. Toimenpiteiden etenemisen tilanne

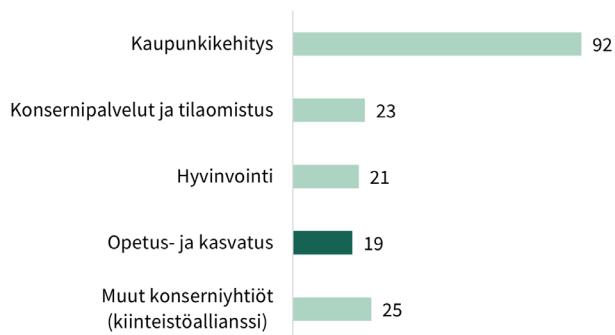
on koottu alle. Opetuksen ja kasvatuksen palvelualueen vastuulla on 19 toimenpidettä.

Resurssiviisauden toimenpiteiden eteneminen 1–12/2024

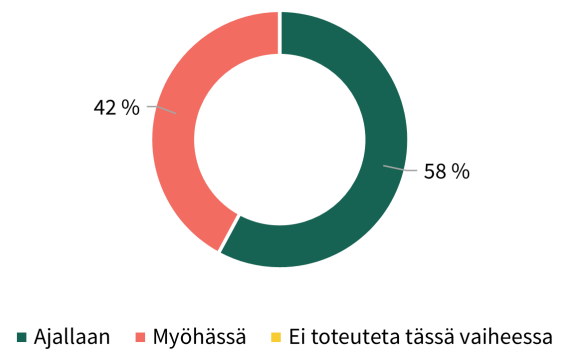
Toimenpiteiden eteneminen

Toimenpiteet vastuualueittain

Toimenpiteiden ajantasaisuus

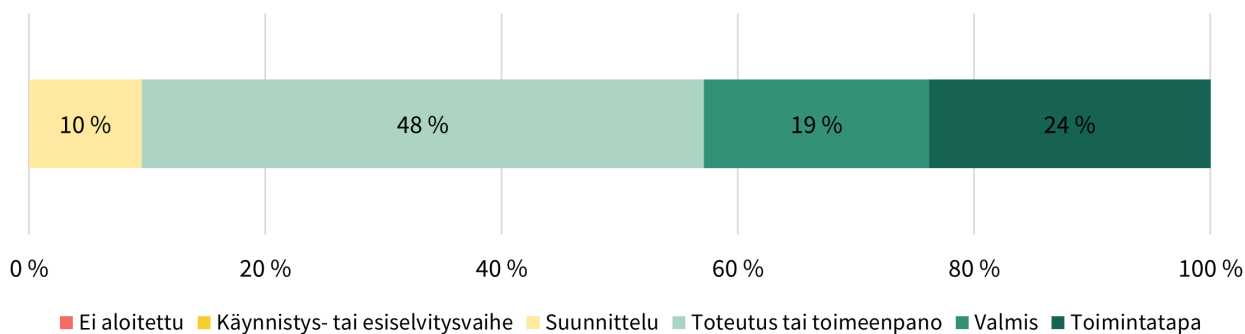
Hyvinvoinnin palvelualue

Hyvinvoinnin palvelualueen resurssiviisauden toteutussuunnitelma 2021–2023 valmistui 19.10.2021. Toimenpiteiden etenemisen tilanne on koottu alle.

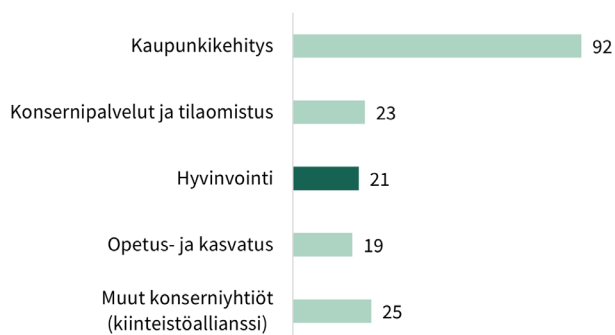
Hyvinvoinnin palvelualueen vastuulla on 21 toimenpidettä.

Resurssiviisauden toimenpiteiden eteneminen 1–12/2024

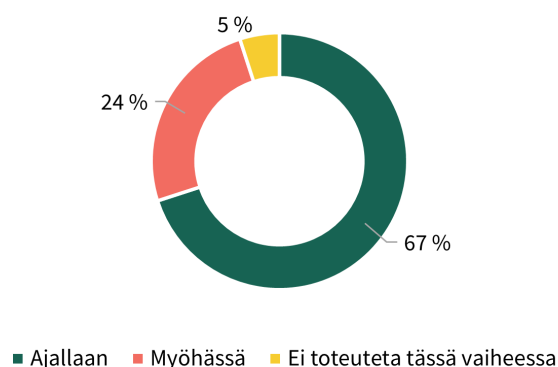
Toimenpiteiden eteneminen

Toimenpiteet vastuualueittain

Toimenpiteiden ajantasaisuus

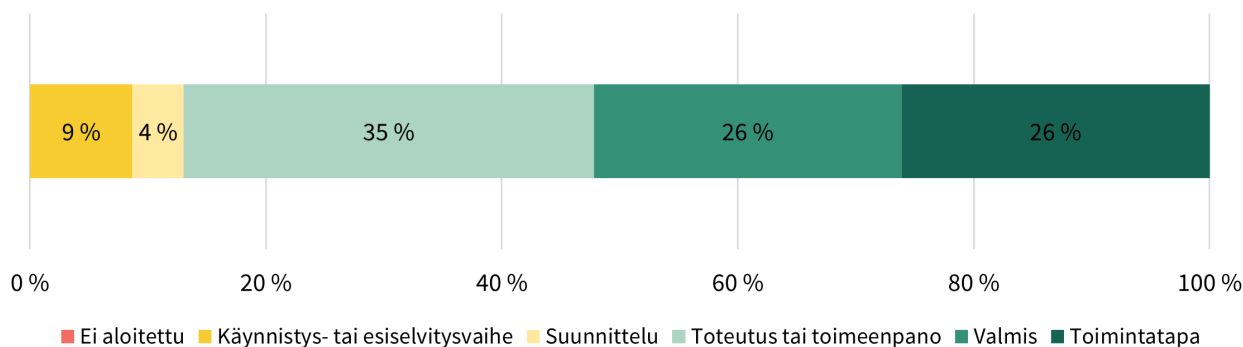
Konsernipalvelut ja tilaomistus

Konsernipalveluiden resurssiviisauden toteutus-suunnitelma 2021–2023 valmistui 17.8.2021. Tilaomistus siirtyi konsernipalveluista erilliseksi valtuustoon nähden sitovaksi tasoksi vuonna 2020.

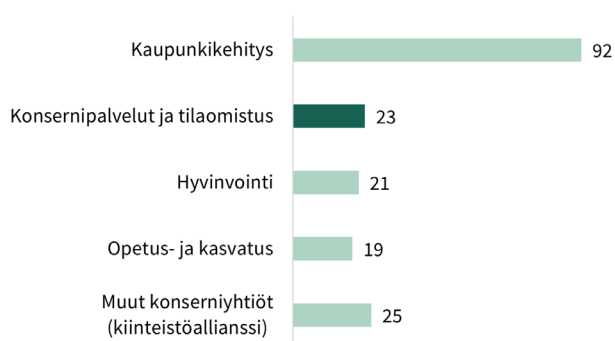
Toimenpiteiden etenemisen tilanne on koottu alle. Konsernipalveluiden ja tilaomistuksen vastuulla on 23 toimenpidettä.

Resurssiviisauden toimenpiteiden eteneminen 1–12/2024

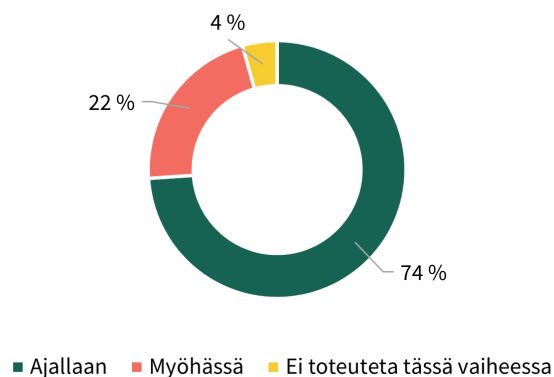
Toimenpiteiden eteneminen

Toimenpiteet vastuualueittain

Toimenpiteiden ajantasaisuus

Kaikkien toimenpiteiden eteneminen

Kaupunkirakenne ja liikkuminen

Aihealue	Toimenpide	Eteneminen	Ajantasaisuus	Päävastuutaho kaupungissa	Vastuutaho-organisaatiot
Kaupunkirakenne ja palvelut	Eheä yhdyskuntarakenne	Toimintatapa	Ajallaan	Kaavoitus ja liikenne	Kaavoitus ja liikenne
Kaupunkirakenne ja palvelut	Keskustan kehittäminen	Toteutus tai toimeenpano	Ajallaan	Kaupunkikehitys	Kaupunkikehitys
Kaupunkirakenne ja palvelut	Ilmastoviisaat asemanseudut	Toteutus tai toimeenpano	Ajallaan	Kaavoitus ja liikenne	Kaavoitus ja liikenne, maanmyynti ja hankekehitys
Kaupunkirakenne ja palvelut	Pientaloalueiden tiivistäminen	Valmis	Ajallaan	Kaavoitus ja liikenne	Kaavoitus ja liikenne, maankäyttö- ja karttapalvelut
Kaupunkirakenne ja palvelut	Muuntojoustavat ja monikäyttöiset tilat	Toteutus tai toimeenpano	Ajallaan	Konsernipalvelut	Hyvinvointi, kaupunkikehitys, konsernipalvelut, opetus ja kasvatusta, kiinteistöalianssi
Kaupunkirakenne ja palvelut	Bulevardikorttelin toimitilat ja työskentelykulttuuri	Valmis	Ajallaan	HR-palvelut	HR-palvelut
Liikkuminen	Raideliikenteen kehittäminen	Suunnittelu	Ajallaan	Kaavoitus ja liikenne	Kaavoitus ja liikenne
Liikkuminen	Liityntäpysäköinnin kehittäminen	Toteutus tai toimeenpano	Ajallaan	Kaavoitus ja liikenne	Suunnittelupalvelut, kaavoitus ja liikenne
Liikkuminen	Vaihtoehtoisten käyttövoimien autokannan edistäminen	Käynnistys- tai esiselvitysvaihe	Ajallaan	Kaavoitus ja liikenne	Kiinteistöalianssi, kaavoitus ja liikenne, kaupunkitekniikka
Liikkuminen	Autopaikkamitoitus ja yhteiskäyttöautot	Toteutus tai toimeenpano	Ajallaan	Kaavoitus ja liikenne	Kiinteistöalianssi, kaavoitus ja liikenne, rakennusvalvonta
Liikkuminen	Joukkoliikenteen palvelutaso	Toteutus tai toimeenpano	Ajallaan	Kaavoitus ja liikenne	Kaavoitus ja liikenne
Liikkuminen	Joukkoliikenteen infraformaatio ja palvelut	Suunnittelu	Myöhässä	Kaavoitus ja liikenne	Kaavoitus ja liikenne

Aihealue	Toimenpide	Eteneminen	Ajantasaisuus	Päävastuutaho kaupungissa	Vastuutaho-organisaatiot
Liikkuminen	Bussiliikenteen kalusto	Käynnistys- tai esiselvitysvaihe	Ajallaan	Kaavoitus ja liikenne	Kaavoitus ja liikenne
Liikkuminen	Joukkoliikenteen reitit	Toteutus tai toimeenpano	Ajallaan	Kaupunkikehitys	Opetus ja kasvatusta, kaavoitus ja liikenne
Liikkuminen	Pyöräliikenteen kehittäminen	Toimintatapa	Ajallaan	Kaavoitus ja liikenne	Kaavoitus ja liikenne, suunnittelupalvelut
Liikkuminen	Pyöräilyn ja jalan-kulun huomioiminen työmaajärjestelyissä	Toteutus tai toimeenpano	Ajallaan	Rakentamispalvelut	Kaavoitus ja liikenne, rakentamispalvelut
Liikkuminen	Pyöräilyn laatu-käytävät ja ylikunnalliset reitit	Toteutus tai toimeenpano	Ajallaan	Kaavoitus ja liikenne	Kaavoitus ja liikenne, suunnittelupalvelut
Liikkuminen	Pyöräsailytyksen parantaminen rakennushankkeissa	Toimintatapa	Ajallaan	Kaavoitus ja liikenne	Kiinteistöallianssi, kaavoitus ja liikenne, maanmyynti ja hankekehitys, rakennusvalvonta
Liikkuminen	Kaupungin ajoneuvojen käyttövoima ja yhteiskäyttö	Valmis	Ajallaan	Hankintapalvelut	Hankintapalvelut
Liikkuminen	Kestävä liikkumisen opetuksessa ja kasvatuksessa	Toimintatapa	Ajallaan	Opetus ja kasvatusta	Opetus ja kasvatusta
Liikkuminen	Kaupunkipyörät	Valmis	Ei toteuteta tässä vaiheessa	Liikuntapalvelut	Liikuntapalvelut
Kaupunkiympäristö	Liikenneturvallisuuden parantaminen	Toimintatapa	Ajallaan	Kaavoitus ja liikenne	Kaavoitus ja liikenne, suunnittelupalvelut
Kaupunkiympäristö	Lähipuistonhoito- ja toiminta	Toimintatapa	Ajallaan	Infran ylläpito- ja huoltopalvelut	Infran ylläpito- ja huoltopalvelut
Kaupunkiympäristö	Lähiympäristösuunnittelu	Toteutus tai toimeenpano	Ajallaan	Opetus ja kasvatusta	Opetus ja kasvatusta, kiinteistöallianssi, kaavoitus ja liikenne
Kaupunkiympäristö	Kestävä liikkumisen erityisryhmähankkeissa	Käynnistys- tai esiselvitysvaihe	Ajallaan	Maanmyynti ja hankekehitys	Maanmyynti ja hankekehitys

Aihealue	Toimenpide	Eteneminen	Ajantasaisuus	Päävastuutaho kaupungissa	Vastuutaho-organisaatiot
Virkistysalueverkosto	Lähivirkistysalueiden riittävyys	Toteutus tai toimeenpano	Ajallaan	Kaavoitus ja liikenne	Kaavoitus ja liikenne
Virkistysalueverkosto	Kestävä liikunnan liikunta- ja virkistyskohteissa	Toimintatapa	Ajallaan	Hyvinvointi	Hyvinvointi, suunnittelupalvelut, kaavoitus ja liikenne
Virkistysalueverkosto	Virkistysreitit	Suunnittelu	Ajallaan	Liikunta ja kulttuuri	Liikunta ja kulttuuri, kaavoitus ja liikenne
Tekniset verkostot	Infran peruskorjaus	Suunnittelu	Ajallaan	Kaupunkitekniikka	Kaupunkitekniikka

Energia, materiaalit ja kulutus

Aihealue	Toimenpide	Eteneminen	Ajantasaisuus	Päävastuutaho kaupungissa	Vastuutaho-organisaatiot
Energiatehokkuus	Pitkän tähtäimen suunnitelma energiatehokkuuden edistämiseksi	Toteutus tai toimeenpano	Ajallaan	Kiinteistöallianssi	Ympäristötiimi, kiinteistöallianssi
Energiatehokkuus	Lämmön, sähkön ja veden kulutusseurantaa	Toteutus tai toimeenpano	Ajallaan	Kiinteistöallianssi	Järvenpään Vesi, kiinteistöallianssi, ympäristötiimi
Energiatehokkuus	Ekotukitoiminta	Toteutus tai toimeenpano	Myöhässä	Ympäristötiimi	Hyvinvointi, opetus ja kasvatus, kiinteistöallianssi, ympäristötiimi
Energiatehokkuus	LED- ja älyvalaistus	Toteutus tai toimeenpano	Ajallaan	Kaupunkitekniikka	Kaupunkitekniikka
Energiatehokkuus	Kysyntäjousto	Toteutus tai toimeenpano	Ajallaan	Kiinteistöallianssi	Kiinteistöallianssi, ympäristötiimi
Energiatehokkuus	Rakennusten energiatehokkuus	Toteutus tai toimeenpano	Ajallaan	Kiinteistöallianssi	Ympäristötiimi, Maanmyynti ja hankekehitys, Kiinteistöallianssi
Energiatehokkuus	Isännöitsijäyhdistyö	Toteutus tai toimeenpano	Ajallaan	Maanmyynti ja hankekehitys	Maanmyynti ja hankekehitys, Kiinteistöallianssi

Aihealue	Toimenpide	Eteneminen	Ajantasaisuus	Päävastuutaho kaupungissa	Vastuutaho-organisaatiot
Energiatehokkuus	Lämpökamera-kuvaus	Ei aloitettu	Ei toteuteta tässä vaiheessa	Kaupunkikehitys	Kaupunkikehitys
Rakentaminen	Peruskorjaus- ja purkuhankkeiden ympäristönäkökulma	Ei aloitettu	Myöhässä	Maanmyynti ja hankekehitys	Maanmyynti ja hankekehitys
Rakentaminen	Hiilijalanjäljen laskenta rakennushankkeissa	Toteutus tai toimeenpano	Ajallaan	Yhdyskuntasuunnittelu, ympäristö ja asuminen	Yhdyskuntasuunnittelu, ympäristö ja asuminen, rakennusvalvonta, maanmyynti ja hankekehitys, kiinteistöalianssi
Rakentaminen	Vähähiilisen rakentamisen kannustimet ja ohjauskeinot	Suunnittelu	Ajallaan	Yhdyskuntasuunnittelu, ympäristö ja asuminen	Maanmyynti ja hankekehitys, yhdyskuntasuunnittelu, ympäristö ja asuminen
Rakentaminen	Lepola IV:n resurssiviisaus	Valmis	Ajallaan	Maanmyynti ja hankekehitys	Kaavoitus ja liikenne, maanmyynti ja hankekehitys
Rakentaminen	Ainolan aluekehittämishankkeen resurssiviisaus	Toteutus tai toimeenpano	Ajallaan	Yhdyskuntasuunnittelu, ympäristö ja asuminen	Maanmyynti ja hankekehitys, yhdyskuntasuunnittelu, ympäristö ja asuminen
Rakentaminen	Puurakentaminen	Toteutus tai toimeenpano	Ajallaan	Yhdyskuntasuunnittelu, ympäristö ja asuminen	Maanmyynti ja hankekehitys, kiinteistöalianssi, yhdyskuntasuunnittelu, ympäristö ja asuminen
Rakentaminen	Vähähiilisen rakentamisen periaatteet	Käynnistys- tai esiselvitysvaihe	Myöhässä	Yhdyskuntasuunnittelu, ympäristö ja asuminen	Yhdyskuntasuunnittelu, ympäristö ja asuminen
Rakentaminen	Rakennusvalvonnan vähähiilisen rakentamisen ohjauskeinot	Ei aloitettu	Ei toteuteta tässä vaiheessa	Rakennusvalvonta	Rakennusvalvonta

Aihealue	Toimenpide	Eteneminen	Ajantasaisuus	Päävastuutaho kaupungissa	Vastuutaho-organisaatiot
Rakentaminen	Julkisten rakennushankkeiden ohjaus	Suunnittelu	Myöhässä	Konsernipalvelut	Hyvinvointi, opetus ja kasvatusta, konsernipalvelut
Rakentaminen	Vihreä rahoitus investoinneissa	Toteutus tai toimeenpano	Ajallaan	Talouspalvelut	Talouspalvelut
Energiantuotanto	Uusiutuvan energian kuntakatselmus	Käynnistys- tai esiselvitysvaihe	Ei toteuteta tässä vaiheessa	Ympäristötiimi	Ympäristötiimi
Energiantuotanto	Uusiutuva energia rakennushankkeissa	Toimintatapa	Ajallaan	Kiinteistöallianssi	Ympäristötiimi, maanmyynti ja hankekehitys, kiinteistöallianssi
Energiantuotanto	Yhteistyö energiayhtiön kanssa	Suunnittelu	Myöhässä	Ympäristötiimi	Ympäristötiimi
Energiantuotanto	Vihreä sähkö	Toimintatapa	Ajallaan	Kiinteistöallianssi	Konsernipalvelut, kiinteistöallianssi
Kiertotalous	Urakoiden ja kunnossapidon resurssiviisuus	Toimintatapa	Ajallaan	Kaupunkitekniikka	Kiinteistöallianssi, kaupunkitekniikka
Kiertotalous	Maamassojen koordinaatio	Toteutus tai toimeenpano	Ajallaan	Rakentamispalvelut	Rakentamispalvelut, ympäristötiimi, suunnittelupalvelut, kaavoitus ja liikenne
Kiertotalous	Rakennusmateriaalien kierrätys	Toteutus tai toimeenpano	Ajallaan	Kaupunkikehitys	Kaupunkikehitys, kiinteistöallianssi, maanmyynti ja hankekehitys
Kiertotalous	Infrarakentamisen kiertotalouskoulutus	Ei aloitettu	Ei toteuteta tässä vaiheessa	Suunnittelupalvelut	Suunnittelupalvelut, rakentamispalvelut, ympäristötiimi
Kiertotalous	Jätteen vähentäminen ja kierrätys kaupungin toiminnassa	Toteutus tai toimeenpano	Ajallaan	Ympäristötiimi	Hyvinvointi, opetus ja kasvatusta, kiinteistöallianssi, ympäristötiimi

Aihealue	Toimenpide	Eteneminen	Ajantasaisuus	Päävastuutaho kaupungissa	Vastuutaho-organisaatiot
Kiertotalous	Irtaimiston kierrätys	Valmis	Ajallaan	Infran ylläpito- ja huoltopalvelut	Infran ylläpito- ja huoltopalvelut
Kiertotalous	Kiinteistöjen ja asukkaiden jäteneuvonta	Toimintatapa	Ajallaan	Infran ylläpito- ja huoltopalvelut	Infran ylläpito- ja huoltopalvelut, rakennusvalvonta
Kiertotalous	Muovinkierrätyksen edistäminen	Valmis	Ajallaan	Infran ylläpito- ja huoltopalvelut	Infran ylläpito- ja huoltopalvelut
Kiertotalous	Korttelikeräys	Toteutus tai toimeenpano	Ajallaan	Kaupunkitekniikka	Kaupunkitekniikka, yhdyskuntasuunnittelu, ympäristö ja asuminen
Kiertotalous	Sähköinen asiointi ja asiakirjahallinta	Toimintatapa	Ajallaan	Hallintopalvelut	Hallintopalvelut, ICT- ja kehittämispalvelut
Kiertotalous	Välineiden ja lelujen lainaaminen ja korjaus	Toimintatapa	Ajallaan	Opetus ja kasvatus	Opetus ja kasvatus
Kiertotalous	Lainauspalvelut	Toimintatapa	Ajallaan	Liikuntapalvelut	Kirjastopalvelut, liikuntapalvelut
Kiertotalous	Digitaaliset palvelut ja aineistot	Toteutus tai toimeenpano	Ajallaan	Liikuntapalvelut	Kirjastopalvelut, liikuntapalvelut
Hankinnat	Kaupunkitekniikan hankinnat	Toimintatapa	Ajallaan	Kaupunkitekniikka	Kaupunkitekniikka
Hankinnat	Rakennustyömaiden ja ylläpidon energia- tehokkuus	Toteutus tai toimeenpano	Ajallaan	Kaupunkitekniikka	Kaupunkitekniikka
Hankinnat	Kuljetus- ja liikennehankinnat	Valmis	Ajallaan	Hankintapalvelut	Kaupunkitekniikka, hankintapalvelut, kaavoitus ja liikenne
Hankinnat	Hankintojen kehittäminen	Toteutus tai toimeenpano	Myöhässä	Hankintapalvelut	Hyvinvointi, opetus ja kasvatus, kiinteistöallianssi, hankintapalvelut

Aihealue	Toimenpide	Eteneminen	Ajantasaisuus	Päävastuutaho kaupungissa	Vastuutaho-organisaatiot
Hankinnat	Osaamisen kehittäminen kestävässä hankinnoissa	Toteutus tai toimeenpano	Ajallaan	Hankintapalvelut	Hankintapalvelut
Ruokajärjestelmä	Kokoustarjoilut	Käynnistys- tai esiselvitysvaihe	Ei toteuteta tässä vaiheessa	Hallintopalvelut	Hallintopalvelut
Ruokajärjestelmä	Ruokahävikki	Toteutus tai toimeenpano	Ajallaan	Opetus ja kasvatus	Opetus ja kasvatus
Ruokajärjestelmä	Ilmastoystävällinen ruoka	Toteutus tai toimeenpano	Myöhässä	Opetus ja kasvatus	Opetus ja kasvatus
Ruokajärjestelmä	Kestävän ruokakulttuurin tukeminen	Toteutus tai toimeenpano	Ajallaan	Yleiset kulttuuri- ja tapahtumapalvelut, osaamis- ja työllisyyspalvelut	Yleiset kulttuuri- ja tapahtumapalvelut, osaamis- ja työllisyyspalvelut

Ympäristön tila

Aihealue	Toimenpide	Eteneminen	Ajantasaisuus	Päävastuutaho kaupungissa	Vastuutaho-organisaatiot
Ilmastonmuutokseen varautuminen ja sopeutuminen	Ilmastonmuutokseen varautuminen valmiussuunnittelussa	Toimintatapa	Ajallaan	Ympäristötiimi	Ympäristötiimi
Ilmastonmuutokseen varautuminen ja sopeutuminen	Viherrakenteet	Suunnittelu	Myöhässä	Kaavoitus ja liikenne	Kiinteistöalianssi, kaavoitus ja liikenne, suunnittelupalvelut, rakennusvalvonta, maanmyynti ja hankekehitys
Ilmastonmuutokseen varautuminen ja sopeutuminen	Ilmastonmuutokseen varautuminen vaikutusarviointiin	Toteutus tai toimeenpano	Ajallaan	Kaavoitus ja liikenne	Kaavoitus ja liikenne
Ilmastonmuutokseen varautuminen ja sopeutuminen	Ilmastonmuutokseen varautuminen rakennus- ja infrahankkeissa	Toimintatapa	Ajallaan	Kaupunkikehitys	Kiinteistöalianssi, kaupunkikehitys

Aihealue	Toimenpide	Eteneminen	Ajantasaisuus	Päävastuutaho kaupungissa	Vastuutaho-organisaatiot
Vesiensuojelu	Tuusulanjärvi-hanke	Toimintatapa	Ajallaan	Suunnittelupalvelut	Suunnittelupalvelut, ympäristötiimi
Vesiensuojelu	Hulevesien hallinta	Toimintatapa	Ajallaan	Suunnittelupalvelut	Suunnittelupalvelut, rakennusvalvonta, Järvenpään Vesi, kaavoitus ja liikenne
Vesiensuojelu	Loutinoja-hanke	Valmis	Ajallaan	Suunnittelupalvelut	Suunnittelupalvelut
Vesiensuojelu	Hulevesikoulutus	Toimintatapa	Ajallaan	Suunnittelupalvelut	Suunnittelupalvelut
Vesiensuojelu	Pohjavesien suojelu	Toimintatapa	Ajallaan	Ympäristötiimi	Ympäristötiimi
Luonnon monimuotoisuus	Viheralueiden säilyttäminen	Toteutus tai toimeenpano	Ajallaan	Kaavoitus ja liikenne	Kaavoitus ja liikenne
Luonnon monimuotoisuus	Luontoarvojen vaaliminen ja luontopohjaiset ratkaisut	Toteutus tai toimeenpano	Ajallaan	Suunnittelupalvelut	Suunnittelupalvelut, kaavoitus ja liikenne
Luonnon monimuotoisuus	Puistometsien hoitosuunnitelma	Toimintatapa	Ajallaan	Infran ylläpito- ja huoltopalvelut	Infran ylläpito- ja huoltopalvelut
Luonnon monimuotoisuus	Luonnonsuojelualueet	Toteutus tai toimeenpano	Ajallaan	Kaavoitus ja liikenne	Kaavoitus ja liikenne
Luonnon monimuotoisuus	Luontotiedon hallinta	Suunnittelu	Myöhässä	Kaavoitus ja liikenne	Kaavoitus ja liikenne
Luonnon monimuotoisuus	Vaelluskalojen elinympäristöt	Toteutus tai toimeenpano	Ajallaan	Ympäristötiimi	Ympäristötiimi
Luonnon monimuotoisuus	Vieraslajien hallinta	Toimintatapa	Ajallaan	Infran ylläpito- ja huoltopalvelut	Infran ylläpito- ja huoltopalvelut
Ilmanlaatu ja melu	Hiljaiset alueet	Suunnittelu	Myöhässä	Kaavoitus ja liikenne	Kaavoitus ja liikenne
Ilmanlaatu ja melu	Melunhallinta	Toimintatapa	Ajallaan	Kaavoitus ja liikenne	Kaavoitus ja liikenne, rakennusvalvonta
Ilmanlaatu ja melu	Akkukäyttöiset pienkoneet	Toimintatapa	Ajallaan	Infran ylläpito- ja huoltopalvelut	Infran ylläpito- ja huoltopalvelut

Aihealue	Toimenpide	Eteneminen	Ajantasaisuus	Päävastuutaho kaupungissa	Vastuutaho-organisaatiot
Ilmanlaatu ja melu	Katuja puhdistuksen tehostaminen	Valmis	Ajallaan	Infran ylläpito- ja huoltopalvelut	Infran ylläpito- ja huoltopalvelut

Tietoisuus ja yhteistyö

Aihealue	Toimenpide	Eteneminen	Ajantasaisuus	Päävastuutaho kaupungissa	Vastuutaho-organisaatiot
Ympäristöjohtaminen	Resurssiviisautavoitteiden huomioiminen talousarviossa	Käynnistys- tai esiselvitysvaihe	Myöhässä	Ympäristötiimi	Ympäristötiimi, talouspalvelut
Ympäristöjohtaminen	Resurssiviisautyön seuranta	Toteutus tai toimeenpano	Ajallaan	Ympäristötiimi	Ympäristötiimi, tietohallinto, talouspalvelut
Ympäristöjohtaminen	Toteutussuunnitelmien laadinta	Valmis	Ajallaan	Kaupunkikehitys	Hyvinvointi, kaupunkikehitys, konsernipalvelut, opetus ja kasvatus, kiinteistöalianssi
Ympäristöjohtaminen	Yhteistyön lisääminen ja tiedonkulun parantaminen	Toimintatapa	Ajallaan	Kaupunkikehitys	Hyvinvointi, kaupunkikehitys, konsernipalvelut, opetus ja kasvatus, kiinteistöalianssi
Ympäristöjohtaminen	Resurssiviisautden käsitteen määrittely	Valmis	Ajallaan	Ympäristötiimi	Ympäristötiimi
Ympäristöjohtaminen	Seutuyhteistyö	Toteutus tai toimeenpano	Ajallaan	Kaavoitus ja liikenne	Kaavoitus ja liikenne
Ympäristöjohtaminen	Resurssiviisautviestintä	Toimintatapa	Ajallaan	Viestintä ja markkinointi	Ympäristötiimi, viestintä ja markkinointi, kiinteistöalianssi
Ympäristöjohtaminen	Työmatkaliikkuminen	Toteutus tai toimeenpano	Myöhässä	HR-palvelut	HR-palvelut, kaupunkikehitys, opetus ja kasvatus, hyvinvointi

Aihealue	Toimenpide	Eteneminen	Ajantasaisuus	Päävastuutaho kaupungissa	Vastuutaho-organisaatiot
Ympäristöjohtaminen	Työnantajamielikuva	Toimintatapa	Ajallaan	HR-palvelut	HR-palvelut
Ympäristöjohtaminen	Opkan suunnitelman viestintä	Suunnittelu	Myöhässä	Opetus ja kasvatus	Opetus ja kasvatus
Ympäristöjohtaminen	Resurssiviisauden kytkemisen Opetuksen ja kasvatuksen palveluverkkosuunnitelmaan	Toteutus tai toimeenpano	Ajallaan	Opetus ja kasvatus	Opetus ja kasvatus
Ympäristöjohtaminen	Resurssiviisauden kytkeminen hyvinvointisuunnitelmaan	Toimintatapa	Ajallaan	Hyvinvointi	Hyvinvointi
Ympäristöjohtaminen	Resurssiviisauden kytkeminen Hyvinvoinnin palveluverkkosuunnitelmaan	Valmis	Ajallaan	Hyvinvointi	Hyvinvointi
Yhteistyö ja osallisuus	Järkevä-palinto	Toimintatapa	Ajallaan	Ympäristötiimi	Ympäristötiimi
Yhteistyö ja osallisuus	Osallistuva budjetointi	Valmis	Ajallaan	Viestintä ja markkinointi	Viestintä ja markkinointi, ympäristötiimi
Yhteistyö ja osallisuus	Asukkaiden ympäristökysely	Toimintatapa	Ajallaan	Ympäristötiimi	Ympäristötiimi, viestintä ja markkinointi
Yhteistyö ja osallisuus	Asukasyhteistyö ja kokeilut	Toteutus tai toimeenpano	Ajallaan	Ympäristötiimi	Viestintä ja markkinointi, ympäristötiimi
Yhteistyö ja osallisuus	Yhteistyö yritysten ja yhdistysten kanssa	Toteutus tai toimeenpano	Ajallaan	Yritys- ja elinkeinopalvelut	Hyvinvointi, ympäristötiimi, elinkeino- ja matkapalvelut, opetus ja kasvatus, kiinteistöallianssi, yritys- ja elinkeinopalvelut

Aihealue	Toimenpide	Eteneminen	Ajantasaisuus	Päävastuutaho kaupungissa	Vastuutaho-organisaatiot
Yhteistyö ja osallisuus	Vastuullinen matkailu	Valmis	Ajallaan	Yritys- ja elinkeinopalvelut	Elinkeino- ja matkapalvelut
Yhteistyö ja osallisuus	Avustusten myöntämisen kriteerit	Valmis	Ajallaan	Hyvinvointi	Hyvinvointi
Yhteistyö ja osallisuus	Resurssiviisaat tapahtumat	Toteutus tai toimeenpano	Ajallaan	Yleiset kulttuuri- ja tapahtumapalvelut	Yleiset kulttuuri- ja tapahtumapalvelut
Yhteistyö ja osallisuus	Yhteistyö yritysten ja yhdistysten kanssa	Toteutus tai toimeenpano	Ajallaan	Yritys- ja elinkeinopalvelut	Hyvinvointi, ympäristötiimi, elinkeino- ja matkapalvelut, opetus ja kasvatus, kiinteistöallianssi, yritys- ja elinkeinopalvelut
Neuvonta ja ohjeet	Verkkosivujen päivittäminen ja sähköiset palvelut	Valmis	Ajallaan	Ympäristötiimi	Ympäristötiimi, viestintä ja markkinointi
Neuvonta ja ohjeet	Ympäristökasvatussuunnitelmien päivittäminen	Ei aloitettu	Myöhässä	Opetus ja kasvatus	Opetus ja kasvatus
Neuvonta ja ohjeet	Erialaisten oppimisympäristöjen hyödyntäminen	Toimintatapa	Ajallaan	Opetus ja kasvatus	Opetus ja kasvatus
Neuvonta ja ohjeet	Järvenpään opiston kurssivalikoima	Toimintatapa	Ajallaan	Järvenpään Opisto	Järvenpään Opisto, hyvinvointi

